

PROGRAMES D'ASSIGNATURES

1998-99

Facultat de Filosofia

UNIVERSITAT DE BARCELONA

ÍNDIX

PRIMER CICLE

1	Antropologia		
	Antropologia Filosòfica I	A1 i B1	1
	Antropologia Filosòfica I	A2	2
	Antropologia Filosòfica II	A1 i B1	3
	Antropologia Filosòfica II	A2	4
2	Ètica		
	Ètica I	A1	5
	Ètica I	A2	6
	Ètica I	B1	7
	Ètica II	A1	8
	Ètica II	A2	9
	Ètica II	B1	10
3	Lògica		
	Introducció a la Lògica I	A1, A2 i B1 ...	11
	Introducció a la Lògica II	A1, A2 i B1 ...	12
4	Filosofia del Llenguatge		
	Filosofia del Llenguatge I	A1 i B1, A2 ...	13
	Filosofia del Llenguatge II	I, A2 i B1	15
5	Història de la Filosofia		
	Història de la Filosofia Antiga I	A1	17
	Història de la Filosofia Antiga I	A2	18
	Història de la Filosofia Antiga I	B1	20
	Història de la Filosofia Antiga II	A1	21
	Història de la Filosofia Antiga II	A2	23
	Història de la Filosofia Antiga II	B1	25
	Història de la Filosofia Moderna I	A1, A2 i B1 ...	26
	Història de la Filosofia Moderna II	A1, A2 i B1 ...	27
6	Teoria del Coneixement		
	Teoria del Coneixement I	A1	28
	Teoria del Coneixement I	A2	29
	Teoria del Coneixement I	B1	30
	Teoria del Coneixement II	A1	31
	Teoria del Coneixement II	A2	32
	Teoria del Coneixement II	B1	33
1.2	Antropologia		
	Filosofia de la Cultura I	A1 i B1	34
	Filosofia de la Cultura II	A1 i B1	35

1.3 Ètica			
Teories Ètiques I	A1 i B1	37	
Teories Ètiques II	A1 i B1	38	
1.4 Filosofia de la Història			
Filosofia de la Història I	A1 i B1	39	
Filosofia de la Història II	A1 i B1	40	
1.5 Filosofia de la Naturalesa			
Filosofia de la Naturalesa I	A1 i B1	41	
Filosofia de la Naturalesa II	A1 i B1	42	
1.6 Filosofia Social			
Filosofia Social I	A1 i B1	43	
Filosofia Social II	A1 i B1	44	
1.7 Història de la Ciència			
Història de la Ciència I	A1 i B1	45	
Història de la Ciència II	A1 i B1	46	
1.8 Història de la Filosofia			
Història de la Filosofia Medieval I	A1	47	
Història de la Filosofia Medieval I	B1	48	
Història de la Filosofia Medieval II	A1	49	
Història de la Filosofia Medieval II	B1	50	
Història de la Filosofia del Renaixement I	A1 i B1	51	
Història de la Filosofia del Renaixement II	A1 i B1	52	
1.9 Lògica			
Lògica I	A1 i B1	53	
Lògica II	A1 i B1	54	
7 Corrents actuals de la Filosofia			
Filosofia Contemporània I	A1, A2 i B1 ...	55	
Filosofia Contemporània II	A1, A2 i B1 ...	57	
8 Estètica			
Estètica I	A1	59	
Estètica I	A2 i B1	60	
Estètica II	A1	62	
Estètica II	A2 i B1	63	
9 Filosofia de la Ciència			
Filosofia de la Ciència I	A1	64	
Filosofia de la Ciència I	B1	65	
Filosofia de la Ciència II	A1	66	
Filosofia de la Ciència II	B1	67	
10 Filosofia Política			
Filosofia Política I	A1	68	
Filosofia Política I	A2 i B1	70	
Filosofia Política II	A1	71	
Filosofia Política II	A2 i B1	73	
11 Metafísica			
Metafísica I	A1	74	
Metafísica I	A2	75	
Metafísica I	B1	76	
Metafísica II	A1	77	
Metafísica II	A2	78	
Metafísica II	B1	79	

SEGON CICLE

2.1 Antropologia Filosòfica Contemporània			
Antropologia Filosòfica Contemporània:			
Sartre i Camus, II	A1 i B1	80	
Antropologia Filosòfica Contemporània:			
G. Deleuze i la Imatge	A1 i B1	81	
2.2 Estètica			
Problemes d'Estètica en la Música, I	A1	82	
Problemes d'Estètica en la Música, II	A1	84	
2.3 Ètica			
Qüestions fonamentals de Bioètica	B1	86	
Bioètica i drets humans	A1	87	
Idees sobre la naturalesa humana	A1	88	
Virtuts i valors	A1	89	
2.4 Filosofia Contemporània			
Història de la Filosofia Contemporània:			
Pensament i Decisió	B1	90	
Història de la Filosofia Contemporània:			
Art i Compromís	B1	91	
Història de la Filosofia Contemporània:			
Lectura de Simone Weil i Maria Zambrano	A1	92	
Història de la Filosofia Contemporània:			
Fenomenologia i Ontologia	A1	93	
Història de la Filosofia Contemporània:			
Filosofia i Hermenèutica	A1	94	
Història de la Filosofia Contemporània:			
Pensament i Crisi	B1	95	
2.5 Filosofia de la Ciència			
Temes de Filosofia de la Ciència: Causalitat	A1	96	
Temes de Filosofia de la Ciència:			
El Creixement del Coneixement Científic	A1	97	
2.6 Filosofia de la Natura			
Temes de Cosmologia: L'Espai	B1	98	
Temes de Cosmologia: El Temps	B1	99	
2.7 Filosofia del Llenguatge			
Temes de Filosofia del Llenguatge: Modalitat i Llenguatge	B1	100	
Temes de Filosofia del Llenguatge:			
El <i>Tractatus</i> i les <i>Investigacions</i> de Wittgenstein	A1	101	
2.8 Filosofia Política			
Política, ètica i economia	B1	102	
Ètica i sensibilitat	B1	103	
Assalts a la raó política I	A1 i B1	104	
El Romanticisme Social	B1	105	
2.9 Història de la Ciència			
Temes d'Història de la Ciència: Galileu i l'Església	A1	106	
2.10 Història de la Filosofia			
Temes d'Història de la Filosofia: Plató i els Poetes	B1	107	
Temes d'Història de la Filosofia: Plató i la Dialèctica	B1	108	
Temes d'Història de la Filosofia:			
Qüestions del <i>Diàleg</i> de Plató, I	A1	109	

Temes d'Història de la Filosofia:		
Qüestions del <i>Diàleg</i> de Plató, II	A1	110
Temes d'Història de la Filosofia:		
La Pragmàtica de la Filosofia Medieval, I	B1	111
Temes d'Història de la Filosofia:		
La Pragmàtica de la Filosofia Medieval, II	B1	112
Temes d'Història de la Filosofia:		
La Recepció de Copèrnic (1543-1584)	A1	113
Temes d'Història de la Filosofia:		
La Recepció i el Desenvolupament de Copèrnic en Giordano Bruno	A1	114
Temes d'Història de la Filosofia: Problemes Kantians	B1	115
Temes d'Història de la Filosofia:		
El Mètode de Descartes, les <i>Regulae</i>	B1	116
Temes d'Història de la Filosofia:		
Subjectivitat i Memòria	A1	117
Temes d'Història de la Filosofia:		
Individualisme i Responsabilitat	B1	118
2.11 Història i Filosofia de la Lògica		
Temes d'Història i Filosofia de la Lògica:		
Teorema de Completesa	A1	119
Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Paradoxes	A1	120
2.12 Lògica		
Temes de Lògica: Teoria Bàsica de Conjunts	A1	121
Temes de Lògica: Teoria Axiomàtica de Conjunts	A1	122
Temes de Lògica: Lògica modal	B1	123
Temes de Lògica: Què Són els Nombres?	A1	124
2.13 Metafísica		
Teologia Natural: Existència de Déu	A1	125
Teologia Natural: Naturalesa de Déu	A1	126
Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, I	A1	127
Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, II	A1	128
2.14 Teoria del Coneixement		
Teoria de la Racionalitat: Raó i metafísica en Kant	A1	129
Crítica del Coneixement: Temes Platònics i Cartesians	B1	130
Crítica del Coneixement:		
Temes Kantians i Fenomenològics	B1	131

LLIURE ELECCIÓ

Introducció al Grec Clàssic I	A1	132
Introducció al Grec Clàssic II	A1	133
Aristòtil: Una Filosofia de l'Acció	A1	134
Heidegger: Existència, «Cura» i Temporalitat a Ésser i Temps	A1	135
The temporality of thought: Gadamer's Hermeneutics and the virtues of philosophy	A1	136
Normes i Valors, Cognitives i Ètiques	A1	137

Antropologia Filosòfica I**Matèria:** *Antropologia***Cicle:** *I***Tipus:** *troncal* **Crèdits:** *6***Període lectiu:** *1r semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 3* *Pràctiques 1* *Despatx —***Departament:** *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura***Professorat:** *José Maria Ortega (A1) i Octavi Piulats (B1)***Llengua:** *castellà (A1), català (B1)***Grup:** *A1 i B1***Objectius**

La primera part d'aquest curs estarà centrada a transmetre a l'alumne el món de l'antropologia filosòfica en relació amb els coneixements de les ciències humanes; i la segona part consistirà en la presentació dels models de la filosofia de l'home dins de la cultura i la filosofia fins al segle XVII.

Temari

1. Estatut del discurs antropològic filosòfic: objecte i mètode de l'antropologia filosòfica
2. Antropologia filosòfica i filosofia de la cultura
3. Antropologia filosòfica i ciències humanes (biologia, psicologia, sociologia i antropologia cultural)
4. L'origen de la subjectivitat humana i el problema del "jo"
5. La problemàtica dels límits i la finitud en l'home
6. La relació home-natura (subjecte-objecte)

Bibliografia bàsica

- GONZÁLEZ, A. *La pregunta por el hombre*. Barcelona: PPU, 1988.
 HARRIS, M. *Introducción a la antropología general*. Madrid: Alianza Editorial, 1981.
 MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos, 1987.
 PARIS, C. *El animal cultural*. Barcelona: Ed. Crítica, 1992.
 SAN MARTÍN, J. *En sentido de la filosofía del hombre*. Barcelona: Ed. Anthropos, 1988.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Les pràctiques del grup B1 es realitzaran els dimarts de 15-16 en lloc dels dimecres de 18-19.

Antropologia Filosòfica I

Matèria: Antropologia **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** 1 **Despatx** —
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Francesc Pereña i Blasi
Llengua: català **Grup:** A2

Objectius

1. Introducció als problemes de la caracterització i la demarcació de la reflexió filosòfica sobre l'home
2. Primera aproximació històrica

Temari

1. Introducció: el problema de l'home com a problema filosòfic
 - a) L'antropologia filosòfica i les altres antropologies
 - b) L'antropologia filosòfica i les altres branques de la filosofia
2. Perspectiva històrica
 - a) Els orígens: el Gènesi i el mite de Prometeu
 - b) La concepció clàssica grega: sofistes, Sòcrates, Plató
 - c) L'humanisme materialista d'Epicur
 - d) Descartes: el problema ment-cos

Bibliografia bàsica

CASSIRER, E. *Antropologia Filosòfica*. Mèxic: FCE, 1948.
 DESCARTES, R. *Discurs del mètode*. Barcelona: Ed. 62, 1996.
 DESCARTES, R. *Meditaciones metafísicas*. Madrid: Alfaguara, 1977.
 DIÒGENES LAERCI. *Vida de Epicuro*. Edicions de la Universitat de Barcelona, 1981.
 GARCÍA GUAL, C. *Prometeo, mito y tragedia*. Madrid: Hiperión, 1979.
 MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos, 1986.
 PLATÓ. *Apologia de Sòcrates, Critó, Eutífró, Protàgores*. Barcelona: Ed. 62, 1992.
 - - - - - *Diálogos*. Madrid: Gredos, 1986 (vol. 3).

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Les pràctiques es realitzaran els dilluns de 8 a 9 en lloc dels dimecres d'11 a 12.

Antropologia Filosòfica II

Matèria: Antropologia **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** 1 **Despatx** —
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: José María Ortega (A1) i Octavi Piulats (B1)
Llengua: castellà (A1), català (B1) **Grup:** A1 i B1

Objectius

L'objectiu del curs se centra en l'exposició històrica de la filosofia de caràcter antropològic en el segle XIX i la reconstrucció dels models històrics d'antropologia filosòfica en el segle XX.

Temari

1. Kant i les preguntes antropològiques
2. Antropologia en Herder, Goethe i Hegel
3. L'antropologia materialista: Feuerbach i Marx
4. Dos models d'inversió antropològica: Shopenhauer i Nietzsche
5. L'antropologia filosòfica i la tradició fenomenològica: Scheler
6. Models actuals d'antropologia filosòfica: Plessner, Gehlen i Rothacker

Bibliografia bàsica

FEUERBACH, L. *La esencia del cristianismo*. Salamanca: Sígueme, 1988.
 GEHLEN, A. *El hombre*. Salamanca: Sígueme, 1987.
 HEIDEGGER, M. *Carta sobre el humanismo*. Madrid: Taurus, 1970.
 MARX, K. *Manuscritos económico-filosóficos*. Madrid: Alianza Editorial, 1980.
 PLESSNER, H. *Die Stufen des Orhanischen und der Mensch*. Berlín: W. de Gruyter, 1965.
 SCHELER, M. *El puesto del hombre en el cosmos*. Buenos Aires: Losada, 1976.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Les pràctiques del grup B1 es realitzaran els dimarts de 15-16 en lloc dels dimecres de 18-19.

Antropologia Filosòfica II

Matèria: Antropologia **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx —
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Frances Pereña Blasi
Llengua: català **Grup:** A2

Objectius

1. Presentar el model major del pensament antropologicofilosòfic del s. XIX en la seva relació crítica amb el model de la filosofia anterior
2. Seguiment del debat entre tres grans pensadors del s. XX sobre el problema de la relació entre antropologia i filosofia

Temari**I. Segle XIX**

- a) La filosofia a la mort de Hegel
- b) Fueurbach: antropologia filosòfica com a "filosofia del futur"
- c) Fueurbach i Marx

II. Segle XX

- a) El programa de Scheler
- b) L'"animal simbòlic" de Cassirer
- c) Heidegger: la qüestió de l'home i la "qüestió de l'ésser". "Analítica de l'existència" com a "ontologia fonamental"
- d) Existència com a "ésser-en-el-món"
- e) Antropologia i filosofia: Cassirer, Heidegger

Bibliografia bàsica

CASSIRER, E. *Antropologia filosòfica*. Mèxic: FCE, 1948.
 FEUERBACH, L. *Manifestos antropològics*. Barcelona: Laia, 1984.
 GARCIA BACCA, J. D. *Antropologia filosòfica contemporània*. Barcelona: Anthropos, 1982.
 HEIDEGGER, M. *El ser y el tiempo*. Mèxic: FCE.
 ----- *Kant y el problema de la metafísica*. Mèxic: FCE, 1986.
 LÖWTH, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
 MARX, K. *Manuscrits econòmic-filosòfics*. Barcelona: Edicions 62, 1991.
 ENGELS, F. *La ideologia alemanya*. Barcelona: Laia, 1967.
 SCHELER, M. *El puesto del hombre en el cosmos*. Buenos Aires: Losada, 1976.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Les pràctiques es realitzaran els dilluns de 8 a 9 en lloc dels dimecres d'11 a 12.

Ètica I

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx —
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Margarita Boladeras Cucurella
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

1. Anàlisi de l'experiència moral
2. Lectura d'algunes obres cabdals de la filosofia moral
3. Introducció a la terminologia i a les formes de raonament en l'àmbit de l'ètica

Temari

1. L'acció humana. Diferents tipus d'acció. Què significa "moral"? Valors i principis
2. Acció: objectius i mitjans. Causes i motivacions. Emotivitat i raonament
3. Determinisme o llibertat?
4. La recerca de la felicitat. Plaer, benestar, felicitat
5. La justícia
Pensadors clàssics i moderns. La situació contemporània.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica nicomàquea. Ètica eudèmia*. Madrid: Gredos, 1985.
 BERLIN, I. *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza, 1988.
 BOLADERAS. *Libertad y tolerancia. Éticas para sociedades abiertas*. Ed. Un. Barcelona, 1993.
 BRANDT, R. B. *Teoría ética*. Madrid: Alianza, 1982.
 EPICUR. *Obres*. Ed. de M. Jufresa.
 HUME, D. *Investigación sobre los principios de la moral*. Madrid: Alianza, 1993.
 KANT, I. *Fundamentación de la metafísica de las costumbres*. Madrid: Espasa Calpe.
 MILL, J. S. *Sobre la libertad*. Madrid: Alianza, 1981.
 TUGENDHAT, E. *Lecciones de ética*. Barcelona: Gedisa, 1997.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les pràctiques. Exercici de teoria al final del quadrimestre: un qüestionari breu i un comentari de text.

Ètica I

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** 1 **Despatx** —
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Margarita Mauri Álvarez
Llengua: català **Grup:** A2

Objectius

Introduir l'alumne/a en el sistema ètic d'Aristòtil amb la finalitat que assoleixi un domini conceptual i terminològic d'aquest sistema.

Temari

- * 1. Introducció: definició, metodologia i relació de l'ètica amb d'altres ciències
- * 2. Les tres activitats de l'home segons Aristòtil
- * 3. El bé
- 4. El fi
- * 5. La felicitat
- * 6. La llei moral
- * 7. La naturalesa humana
- * 8. Els actes humans
- * 9. La consciència
- 10. La virtut

(*) Temes comuns als tres grups d'Ètica.
 Classes pràctiques: lectura de textos, bàsicament d'Aristòtil.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica a Nicómaco*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1981.
 [Traducció de J. Marías].
 ARANGUREN, J. L. *Ètica*. Madrid: Revista de Occidente, 1986.
 PIEPER, A. *Ètica y moral*. Barcelona: Crítica, 1991.
 SIMON, R. *Moral*. Barcelona: Herder, 1972.

Sistema d'avaluació

1. Examen final.
2. Lectures obligatòries.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els criteris de correcció en l'examen seran els següents:

1. Ús adequat de la terminologia filosòfica
2. Precisió conceptual
3. Presentació formal i ortogràfica correcta.
4. Adequació pregunta-resposta

Ètica I

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** 1 **Despatx** —
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Norbert Bilbeny
Llengua: català **Grup:** B1

Temari

- * 1. Etimologia i història dels conceptes d'ètica i moral
- * 2. La distinció entre ètica i moral
- * 3. Constitució del saber pràctic i de l'objecte de l'ètica
- 4. El fet de la moralitat
- * 5. L'elecció moral
- * 6. La raó pràctica
- 7. La consciència moral
- 8. El judici i els judicis morals
- 9. La crítica escèptica dels judicis morals (Hume)
- * 10. La fal·làcia naturalista (Moore)
- * 11. El desig en l'ètica

(*) Temes comuns als tres grups d'Ètica.

Bibliografia bàsica

ARANGUREN, J. L. *Ètica*. Alianza.
 ARISTÒTIL. *Ètica nicomàquea*. Gredos.
 BILBENY, N. *Aproximació a la Ètica*. Ariel.
 KANT, I. *Fonamentació de la metafísica dels costums*. Laia i Espasa-Calpe.
 MACINTYRE, A. *Historia de la Ètica*. Paidós.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball opcional.

Ètica II

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques 1** **Despatx —**
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Margarita Boladeras Cucurella
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

1. Anàlisi de l'experiència moral
2. Lectures de la filosofia moral contemporània
3. Introducció a la terminologia i a les formes de raonament en l'àmbit de l'ètica contemporània

Temari

1. **Conceptes científic i societat contemporània.** Accions individuals i institucionals. Valors i principis institucionals. Individualisme. Ètica de la responsabilitat
2. **Pluralisme, universalisme i communitarisme**
3. **Ètica i identitat. L'ètica de l'autenticitat**
4. Ètica i política. Principis fonamentals. Drets humans
5. Ètica comunicativa. L'ús pragmàtic, ètic i moral de la raó pràctica

Bibliografia bàsica

- BOLADERAS, M. *Comunicación, ética y política*. Madrid: Tecnos, 1996.
 CAMPS, V. (ed.). *Historia de la ética*. Barcelona: Crítica, 1989. vol. 3.
 HABERMAS, J. *Conciencia moral y acción comunicativa*. Barcelona: Península, 1985.
 HELLER, A. *Ética general*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1995.
 NINO, C. S. *Ética y derechos humanos*. Barcelona: Ariel, 1989.
 POPPER, K. R. *La responsabilidad de vivir*. Barcelona: Paidós, 1995.
 RAWLS, J. *Sobre las libertades*. Barcelona: Paidós, 1990.
 TAYLOR, C. *La ética de la autenticidad*. Barcelona: Paidós, 1994.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les pràctiques. Exercici de teoria al final del quadrimestre: un qüestionari breu i un comentari de text.

Ètica II

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques 1** **Despatx —**
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Margarita Mauri Álvarez
Llengua: català **Grup:** A2

Objectius

Aconseguir que l'alumne/a tingui una visió històrica dels principals sistemes ètics, de les preguntes a què donen resposta i de les relacions de continuïtat-oposició que mantenen entre si.

Temari

1. L'estoïcisme
2. L'epicureisme
3. L'ètica de Spinoza
4. El sentimentalisme escocès
- * 5. L'ètica formal: I. Kant
6. L'ètica axiològica de M. Scheler
7. L'ètica de l'existencialista: J. P. Sartre
8. La filosofia moral contemporània: intuicionisme, emotivisme, prescriptivisme, utilitarisme, ètica de situació, pragmatisme, ètica dialògica, neoristolisme, l'*Ethics of Care* i relativisme

(*) Temes comuns als tres grups d'Ètica.

Classes pràctiques: lectura dels textos dels autors inclosos en el programa.

Bibliografia bàsica

- MACINTYRE, A. *Historia de la ética*. Barcelona: Paidós, 1988.
 LE SENNE, R. *Tratado de moral general*. Madrid: Gredos.
 FOOT, Ph. *Teorías sobre ética*. Madrid: FCE, 1974.
 HUDSON, W. D. *La filosofía moral contemporánea*. Madrid: Alianza, 1974.

Sistema d'avaluació

1. Examen
2. Treball

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els criteris de correcció de l'examen seran els següents:

1. Expressió clara, acurada i precisa.
2. Ús del vocabulari propi de cada autor.
3. Adequació pregunta-resposta.
4. Presentació formal i ortogràfica correcta.

Ètica II

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** 1 **Despatx** —
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Norbert Bilbeny Garcia
Llengua: català **Grup:** B1

Temari

- * 1. El deure moral. Obligació moral i legal
- * 2. Les regles morals: estructura
- 3. Les regles morals: formació psicològica i social
- * 4. Màximes i lleis. L'imperatiu categòric
- 5. L'autonomia moral
- 6. L'heteronomia moral
- * 7. El concepte de *bé moral*
- 8. El que és bo des de la perspectiva de la perfecció (Plató)
- * 9. El que és bo des de la perspectiva de la felicitat (Aristòtil, Mill)
- * 10. El que és bo des de la perspectiva de l'autonomia (Kant)
- 11. La llibertat

(*) Temes comuns als tres grups d'Ètica.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica Nicomàquea*. Gredos.
 ARANGUREN, J. L. *Ètica*. Alianza.
 BILBENY, N. *Aproximación a la Ètica*. Ariel.
 KANT, I. *Fonamentació de la metafísica dels costums*. Laia i Espasa-Calpe.
 MACINTYRE, A. *Historia de la Ètica*. Paidós.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball opcional.

Introducció a la Lògica I

Matèria: Lògica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 7.5 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** 1 **Despatx** 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: I. Jané (A1), C. Badesa (A2), J. Macià (B1)
Llengua: català (A1), castellà (A2), català (B1) **Grup:** A1, A2 i B1

Objectius

El curs té dues parts. En la primera, s'hi exposa el fragment més bàsic de la lògica clàssica: la lògica d'enunciats. En la segona, s'hi introdueix l'àlgebra elemental de conjunts i les aplicacions a la lògica.

Temari

1. Introducció
2. La lògica d'enunciats: sintaxi
3. La lògica d'enunciats: semàntica
4. Àlgebra elemental de conjunts
5. Raonaments sil·logístics

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Edit. Ariel, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Introducció a la Lògica II

Matèria: Lògica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 7.5 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: I. Jané (A1), C. Badesa (A2), J. Macià (B1)
Llengua: català (A1), castellà (A2), català (B1) **Grup:** A1, A2 i B1

Objectius

El curs consisteix en una introducció a la lògica de primer ordre. Prèviament es desenvolupen els conceptes bàsics necessaris de teoria de conjunts: relacions i funcions.

Temari

1. Introducció
2. Relacions i funcions
3. La lògica de primer ordre: sintaxi
4. La lògica de primer ordre: semàntica

Bibliografia bàsica

BADESA, C; JANÉ, I; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Edit. Ariel, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia del Llenguatge I

Matèria: Filosofia del Llenguatge **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: R. Círrera (A1 i B1), M. Pérez Otero (A2)
Llengua: castellà **Grup:** A1 i B1, A2

Objectius

Es pretén que l'alumne adquireixi certes nocions bàsiques de la disciplina, per tal d'entrar en contacte amb les tesis sobre filosofia del llenguatge que apareixen en els escrits de Frege i Russell.

Temari

1. Conceptes bàsics
 - a) Exempler i tipus
 - b) Oració, enunciat i proposició
 - c) Sintaxi, semàntica i pragmàtica
 - d) Ús i esment d'expressions
2. Frege
 - a) Noció fregeana de veritat analítica
 - b) Objecte i funció
 - c) Sentit i referència
 - Sentit i referència de termes singulars
 - Sentit i referència d'enunciats
 - Contextos opacs
3. Russell
 - a) La naturalesa de la proposició
 - b) La teoria de les descripcions
 - c) Coneixement directe i coneixement per descripció
4. Teoria causal de la referència
 - a) La crítica de Kripke a la teoria descriptiva dels noms propis
 - b) Termes de gènere natural

Bibliografia bàsica

- FREGE, G. "Sobre sentido y referencia" (1892). A: *Estudios sobre semántica*. Barcelona: Ariel, 1971; i també a Valdés (ed.).
- "Función y concepto" (1892). A: Frege, G. *Estudios sobre semántica*. Barcelona: Ariel, 1971.
- GARCÍA SUÁREZ, A. (1997). *Modos de significar*. Madrid: Tecnos, 1997.
- GARCÍA-CARPINTERO, M. (1996). *Las palabras, las ideas y las cosas: Una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
- KRIPKE, S. *El nombrar y la necesidad* (1972). Mèxic: UNAM, 1985 (traducció de l'original *Naming and Necessity*. Harvard: Harvard U.P., 1980).
- PUTNAM, H. (1975). "El significado de "significado". A: Valdés (ed.).
- RUSSELL, B. "Sobre la denotación" (1905). A: *Lógica y conocimiento*. Madrid: Taurus, 1981.
- "Conocimiento directo y conocimiento por descripción" (1912). A: *Los problemas de la filosofía*. Labor.
- "Descripciones" (1919). A: *La búsqueda del significado*. Valdés (ed.).

SEARLE, J. R. "Nombres propios y descripciones" (1967). A: Valdés (ed.).
 VALDÉS, L. M. (ed.). *La búsqueda del significado* (1991). Madrid: Tecnos, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Filosofia del Llenguatge II

Matèria: *Filosofia del Llenguatge* **Cicle:** *I*
Típus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *R. Cirera (A1), M. García-Carpintero (A2), M. Pérez Otero (B1)*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1, A2 i B1*

Objectius

Aquest segon semestre consistirà en una introducció a les idees de diferents filòsofs que, en les seves reflexions sobre la naturalesa del significat, han assenyalat, des de posicions diverses els vincles entre llenguatge i conducta humana.

Temari

1. El significat com a ús en el segon Wittgenstein:
 - 1.1. La concepció mentalista del significat.
 - 1.2. Normativitat i concordança amb regles.
2. Quine:
 - 2.1. La distinció analític/sintètic.
 - 2.2. Verificacionisme i holisme.
 - 2.3. Indeterminació de la traducció radical.
3. Intenció i significat: el programa de Grice.
 - 3.1. Significat ocasional del parlant.
 - 3.2. La convencionalitat del llenguatge.
 - 3.3. Implicatures conversacionals.

Bibliografia bàsica

- ACERO, J. J. *Filosofia y análisis del lenguaje*. Madrid: Cincel, 1985.
 ----- *Lenguaje y filosofía*. Barcelona: Octaedro, 1993.
 ACERO, J. J. BUSTOS, E.; QUESADA, D. *Introducción a la filosofía del lenguaje*. Madrid: Cátedra, 1982.
 GARCÍA SUÁREZ, A. *Modos de significar*. Madrid: Tecnos, 1997.
 GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas. Una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
 GRICE, H. P. "Las intenciones y el significado del hablante". A: Valdés (ed.), 1969.
 ----- "Lógica y conversación". A: Valdés (ed.).
 HIEIRO S. PESCADOR, J. *Principios de la filosofía del lenguaje*. Madrid: Alianza Universidad Textos, 1985.
 KUTSCHERA, F. V. (1971). *Filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1979.
 LEWIS, D. (1974). "Lenguaje, lenguaje y gramática". A: HARMAN, G. (ed.). *Sobre Noam Chomsky: Ensayos críticos*. Madrid: Alianza Universidad.
 QUINE, W. O. (1953). "Dos dogmas del empirismo". A: QUINE, W. O. *Desde un punto de vista lógico*. Barcelona: Orbis, 1984; també A: Valdés (ed.).
 ----- (1959). "Significado y traducción". A: Valdés (ed.).
 ----- (1960). *Palabra y objeto*. Barcelona: Labor, 1968.
 VALDÉS, L. M. (ed.) (1991). *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.
 WITTGENSTEIN, L. (1953). *Investigaciones filosóficas*. Madrid, Crítica, 1988.
 ----- (1958). *Los cuadernos azul y marrón*. Madrid: Tecnos, 1968.

Sistema d'avaluació

Exercicis al llarg del curs i examen final.

Codi: 111008 2

Història de la Filosofia Antiga I

Matèria: *Història de la Filosofia*

Cicle: *I*

Tipus: *troncal* Crèdits: *6*

Període lectiu: *1r semestre*

Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx —*

Dèpartament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*

Professorat: *Antonio Alegre Gorri*

Llengua: *castellà*

Grup: *A1*

Temari

En aquest curs s'estudiarà el pensament prepolític (el denominat pensament mític), el naixement de la polis i el naixement conseqüent de la filosofia al voltant del tema de l'arkhé de la physis i l'inici de la gran cadena de l'ésser. S'estudiaran els presocràtics, amb especial atenció als pitagòrics, els jònics, Heràclit, Parmènides, els atomistes, Empèdocles, Anaxàgores, la sofística i Sòcrates, amb referències intenses a la tragèdia àtica. Però especialment s'estudiarà el pensament de Plató en tots els seus vessants: històric, universal, filosòfic, dialèctic i mític. Es treballarà amb fonts directes i s'ensenyarà a l'alumne a realitzar treballs d'investigació. Les pràctiques consistiran en la lectura del diàleg platònic *Sofista*.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

ARISTÒTIL. *Metafísica*. Madrid: Gredos.

----- *De Anima*. Madrid: Gredos.

DIÒGENES LAERCI. *Las vidas de los filósofos ilustres*. 2 vol. Barcelona: Ed. Iberia, i Barcelona: Laia, 1981.

KIRK, G. S.; RAVEN, E. *Los filósofos presocráticos*. Madrid: Gredos, 1983.

PIQUÉ ANGORDANS. *Sofistas, testimonios y fragmentos*. Barcelona: Bruguera, 1987.

PLATÓ. Tots els diàlegs. Edicions de Gredos, IEC, Bernat Metge.

TRAGÈDIES. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].

UNTERSTEINER. *Sofisti: Testimonianze e frammenti*. Nuova Italia, 1967.

2. Bibliografia secundària

ALEGRE GORRI, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.

----- *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.

----- *Historia de la Filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.

----- *Textos de Filosofía. Platón*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, ICE, 1983.

AMSTRONG, A. H. *Introducción a la Filosofía antigua*. Buenos Aires: EUDEBA, 1983.

BRUN, J. *Platón y la Academia*. Barcelona: Paidós, 1992.

GUTHRIE. *Historia de la Filosofía Griega*. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].

JAEGER, W. *Paideia*. Mèxic: FCE, 1981.

DIVERSOS AUTORS. *Enciclopedia iberoamericana de la filosofía: Historia de la filosofía antigua*. Editorial Trotta, 1996.

DIVERSOS AUTORS. *Los filósofos y sus filosofías*. Barcelona: Vicens Vives, 1976, vol. I.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Història de la Filosofia Antiga I**Matèria:** *Història de la Filosofia***Cicle:** I**Tipus:** *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 3* *Pràctiques 1* *Despatx —***Departament:** *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura***Professorat:** *Miguel Candel Sanmartín***Llengua:** *castellà***Grup:** A2**Temari**

Serà objecte del curs l'estudi dels orígens del pensament racional a Grècia, a través d'un procés d'allunyament progressiu de les explicacions miticoreligioses que l'ésser humà primitiu dona dels fenòmens naturals i de les societats humanes. Les dues grans etapes d'aquest procés són les recorregudes, successivament, per les teories cosmològiques dels anomenats presocràtics i per les reflexions eticopolítiques dels sofistes, dels quals es destaquen i als quals s'oposen finalment les diverses escoles nascudes del magisteri de Sòcrates, amb la figura capdavantera de Plató com a vertader "pare de la filosofia". Les classes pràctiques es centraran en l'anàlisi i el comentari dels textos de lectura obligatòria que s'indiquen al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

PRESOCRÀTICS. *Los filósofos presocráticos*. 3 vol. Traduccions i comentaris de Conrad Eggers i altres. Madrid: Gredos, 1978-1980.

----- *Los filósofos presocráticos*. Fragments escollits i comentats per G. S. Kirk i J. E. Raven. Madrid: Gredos, 1969 (texts grecs i traducció castellana).

SOFISTES: *Sofisti. Frammenti e testimonianze*. 3 vol. Ed. i trad. de M. Untersteiner. Florència: La Nuova Italia, 1949.

----- *Protágoras y Gorgias. Fragmentos y Testimonios*. Barcelona: Orbis, 1984.

----- *Protágoras de Abdera. Dissoi Logoi. Textos relativistas*. Trad. i coment. de José Solana Dueso. Madrid: Akal, 1996.

LATÓ. *Diálogos*. 6 vol. Madrid: Gredos (texts grecs corresponents: Els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres).

2. Bibliografia secundària

ANNAS, J. *An introduction to Plato's "Republic"*. Oxford University Press, 1981.

BARNES, J. *Los presocráticos*. Madrid: Cátedra, 1992.

BENSON, H.H. (coord.). *Essays on the Philosophy of Socrates*. Oxford: University Press, 1992.

BRAGUE, R. *Du temps chez Platon et Aristote*. Paris: PUF, 1981.

BUENO, G. *La metafísica presocrática*. Oviedo: Pentalfa, 1974.

CANTO-SPERBER, M. (coord.). *Les paradoxes de la connaissance*. Paris: Odile Jacob, 1991.

CAPELLE, W. *Historia de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1972.*

CASSIN, B. *L'effet sophistique*. Paris: Gallimard, 1995.

COLLI, G. *La sabiduría griega*. Madrid: Trotta, 1995.

CORNFORN, F.M. *Platón y Parménides*. Madrid: Visor, 1989.

----- *Principium sapientiae*. Madrid: Visor, 1985.

DUPRÉEL, E. *Les sophistes*. Neuchâtel: Du Griffon, 1948.

GIGON, O. *Los orígenes de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1971.

GÓMEZ-LOBO, A. *La ética de Sócrates*. Mèxic: FCE, 1989.

GUTHRIE, W. K. C. *Historia de la filosofía griega*. 6 vol. Madrid: Gredos, 1984-1993.*

IRWIN, T. *Plato's Moral Theory*. Oxford: Clarendon, 1991, 6a ed.

KOBUSCH, T-BURKHARDT, M. (Coords.). *Platon. Seine Dialoge in der Sicht neuer Forschungen*. Darmstadt: WBG, 1996.

LLEDÓ, E. *La memoria del Logos*. Madrid: Taurus, 1984.

LLOYD, G. E. R. *Polaridad y analogía*. Madrid: Taurus, 1987.

MARTÍNEZ MARZOA, F. *Ser y diálogo. Leer a Platón*. Madrid: Istmo, 1996.

MONTET, D. *Les traits de l'être. Essai sur l'ontologie platonicienne*. Grenoble: Millon, 1990.

MONTSERRAT, J. *Platón. De la perplejidad al sistema*. Barcelona: Ariel, 1995.

NILSSON, M. P. *Historia de la religiosidad griega*. Madrid: Gredos, 1970.

PHILONENKO, A. *Leçons platoniciennes*. Paris: Les Belles Lettres, 1997.

SALLIS, J. *Being and Logos. Ready the Platonic Dialogues*. 3a ed. Bloomington: Indiana University Press, 1996.

SCHUHL, P.-M. *Études platoniciennes*. Paris: PUF, 1960.

VANDER WAERDT, P. A. (coord.). *The Socratic Movement*. Ithaca (NY): Cornell University Press, 1994.

VERNANT, J.-P. *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*. Barcelona: Ariel, 1983.

VLASTOS, G. *Socrates Ironist and moral philosopher*. Cambridge: University Press, 1991.

(*) Obra de referència també per a Història de la Filosofia Antiga II.

Sistema d'avaluació

És condició indispensable per seguir el curs conèixer l'alfabet grec (no necessàriament la llengua grega).

Lectures obligatòries (sobre cadascuna d'elles es realitzarà un exercici puntuable):

PRESOCRÀTICS: Tots els fragments d'Heràclit, Parmènides, Melissos, Empèdocles,

Anaxàgores, Leucip i Demòcrit. PLATÓ: *Menó, República i Timeu*.

Examen final (prova objectiva i comentari d'un fragment de les lectures obligatòries).

Història de la Filosofia Antiga I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx —*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Isabel Méndez Lloret*
Llengua: *castellà* **Grup:** *BI*

Temari

Des del pensament prepolític fins a Plató, analitzar l'origen del pensament com a proposta política, mitjançant la lectura directa de les fonts.

Bibliografia bàsica

1. Fonts
 DIÒGENES LAERCÍ. *Vidas de filòsofos*. 2 vol. Barcelona: Iberia, 1962.
 KIRK, G. S.; RAVEN, E.; SCHOFIELD, M. *Los filòsofos presocráticos*. Madrid: Gredos, 1987.
 PLATÓ. *Diálogos*. Madrid: Gredos.

2. Estudis
 Es donaran a classe.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Antiga II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx —*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Antonio Alegre Gorri*
Llengua: *castellà* **Grup:** *AI*

Temari

Serà objecte del curs, com a continuació d'Història de la Filosofia Antiga I, adquirir un coneixement global del desenvolupament del pensament posterior a Plató, etapa caracteritzada per la fixació de la taxonomia del saber, irreversiblement dividit, a partir d'Aristòtil, en teòric, ètic i productiu. Els autors en els quals es posarà més atenció seran: Aristòtil, Epicur, els diversos representants de la tradició estoica grega, Sèneca i els neoplatònics. El seu estudi no es limitarà només a l'anàlisi historicofilològica, sinó que tindrà com a objectiu principal l'actualització dels problemes plantejats pels antics davant de les idees filosòfiques del present. Les classes pràctiques se centraran en el comentari del text aristotèlic *Metafísica*.

Bibliografia bàsica

1. Fonts
 ARISTÒTIL. *Metafísica. Acerca de la generación y la corrupción. Acerca del alma. Tratados de lógica (Organon) I i II*. Madrid: Gredos. [Textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres].
 EPICUR. *Opere*. Torí: Einaudi, 1960 (grec-italià) i 1967 (italià). [Edició de Graziano Arrighetti].
 ----- *Lettres et maximes*. 3a edició. París: PUF, 1992 (grec-francès). [Edició de Marcel Conche].
 LUCRECI. *De la naturaleza*. Madrid: Ciencia Nueva, 1968. [Versió de l'abat Marchena].
 ----- *De la nature*. París: Aubier, 1993 (latí-francès). Edició de José Kany-Turpin.
 ESTOICS. *Stoicorum veterum fragmenta*. 4 vol. Stuttgart: Teubner, 1964 (grec-alemany). [Edició de Hans von Arnim].
 SÈNECA. *Diàlegs De vita beata, De constantia sapientis i De tranquillitate animi*. París: Les Belles Lettres, 1965, 1966 (latí-francès).
 AUTORS HEL·LENÍSTICS en general (antologia per escoles i temes). *The Hellenistic Philosophers*. 2 vol. Cambridge: Univ. Press, 1995 (grec/latí-anglès). [Edició traduïda i comentada d'A. A. Long i D. N. Sedley].

2. Bibliografia secundària

ALEGRE, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
 ----- *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.
 ----- *Historia de la filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.
 ----- *Textos de filosofía. Platón*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. ICE, 1983.
 AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristóteles*. Madrid: Taurus, 1981.
 ----- *La prudence chez Aristote*. París: PUF, 1963.
 GARCÍA GUAL, C.; ÍMAZ, M. J. *La filosofía helénística: éticas y sistemas*. Madrid: Cincel, 1986.
Enciclopedia Iberoamericana de filosofía: Historia de la filosofía antigua. Madrid: Trotta, 1996.

Sistema d'avaluació
Examen final i exercicis durant el curs.

Història de la Filosofia Antiga II

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx —*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Miguel Candel Sanmartín*
 Llengua: *castellà* Grup: A2

Temari

Serà objecte del curs, en continuïtat amb Història de la Filosofia Antiga I, adquirir un coneixement global del desenvolupament del pensament antic posterior a Plató, etapa caracteritzada per la fixació de la taxonomia del saber, irreversiblement dividit, a partir d'Aristòtil, en teòric, ètic i productiu. Els autors més treballats seran: Aristòtil, Epicur, els diferents representants de la tradició estica grega, Sext Empíric i els neoplatònics. El seu estudi no es limitarà a la mera anàlisi historicofilològica, sinó que tindrà com a objectiu principal l'actualització dels problemes plantejats pels antics a la llum de les idees filosòfiques del present. Les classes pràctiques es centraran en l'anàlisi i el comentari dels textos de lectura obligatòria indicats al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

ARISTÒTIL. *Metafísica, Física, Acerca del alma, Tratados de lógica (Órganon) I i II, Ètica Nicomáquea*. Madrid: Gredos (Texts grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres).
 ----- *Ètica a Nicómaco*. (Ed. de M. Araujo i J. Marías). 4a ed. Madrid: CEC, 1985 (grec-castellà).
 AUTORS HEL·LENÍSTICS (antologia per escoles i temes). *The Hellenistic Philosophers*. (Ed., trad. i coment. de A. A. Long i D. N. Sedley). 2 vol. Cambridge: Univ. Press, 1995 (grec/llatí-anglès).
 EPICUR. *Opere*. (Ed. de Graziano Arrighetti). Turín: Einaudi, 1960 (grec-italià) y 1867 (italià).
 ----- *Lettres e maximes*. (Ed. de Marcel Conche). 3a ed. París: PUF, 1992 (grec-francès).
 ----- *Obras*. (Introducció, traducció i notes de Montserrat Jufresa). Madrid: Tecnos, 1994.
 LUCRECI: *De la naturaleza*. (Versió de l'abad Marchena). Madrid: Ciencia Nueva, 1968.
 ----- *De la nature*. (Ed. de José Kany-Turpin). París: Aubier, 1993 (llatí-francès).
 ESTOICS: *Stoicorum veterum fragmenta*. (Ed. de Hans von Arnim). 4 vol. Stuttgart: Teubner, 1964 (grec-alemany).
 ----- *Posidonius. Testimonia and fragments*. (Ed. de L. Edelstein i J. G. Kidd). 2 vol. Cambridge (Mass.): Univ. Press, 1989 (grec-anglès).
 PLOTÍ. *Enéadas*. 2 vol. Madrid: Gredos, 1982, 1985 (els texts grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts).
 PROCLE. *Théologie platonicienne*. (Ed. i trad. de H. D. Saffrey i L. G. Westerink). 6 vol. (5 de publicats). París: Les Belles Lettres, 1968-1987 (grec-francès).
 SEXT EMPÍRIC. *Enéadas plerónicas*. (Introducció traducció i notes d'Antonio Gallego i Teresa Muñoz). Madrid: Gredos, 1993.

2. Bibliografia secundària

AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristóteles*. Madrid: Taurus, 1981.
 ----- *La prudence chez Aristote*. París: PUF, 1963.
 BERTI, E. *Aristotele: dalla dialettica alla filosofia prima*. Padua: CEDAM, 1977.

- BRUN, J. *Aristóteles y el Liceo*. Barcelona: Paidós, 1992.
 COMBÈS, J. *Études néoplatoniciennes*. Grenoble: Millon, 1989.
 FARRINGTON, B. *La rebelión de Epicuro*. Barcelona: Laia, 1974.
 GARCÍA GUAL, C. *Epicuro*. 5a ed. Madrid: Alianza, 1993.
 GARCÍA GUAL, C. ACOSTA, E. *Ética de Epicuro. La génesis de una moral utilitaria*. Barcelona: Barral, 1974 (grec-castellà).
 GARCÍA GUAL, C.; IMAZ, Mª J. *La filosofía helenística: éticas y sistemas*. Madrid: Cincel, 1986.
 GÓMEZ-PIN, V. *El orden aristotélico*. Barcelona: Ariel, 1984.
 GRANGER, G. G. *La théorie aristotélicienne de la science*. Paris: Aubier, 1976.
 HELLER, A. *Aristóteles y el mundo antiguo*. Barcelona: Península, 1983.
 LE BLOND, J. M. *Logique et méthode chez Aristote*. 3a ed. Paris: Vrin, 1973.
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Alianza, 1984.
 LUKASIEWICZ, J. *La silogística de Aristóteles desde el punto de vista de la lógica formal moderna*. Madrid: Tecnos, 1977.
 LLOYD, A. C. *The Anatomy of Neoplatonism*. Oxford: Clarendon, 1990.
 MANSION, A. *Introduction à la physique aristotélicienne*. Lovaina: ISPh., 1987 (reimpr.).
 MATES, B. *Lógica de los estoicos*. Madrid: tecnos, 1985.
 MOSTERÍN, J. *Aristóteles (Historia de la filosofía IV)*. Madrid: Alianza, 1984.
 PREVOSTI, A. *La física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.
 PUENTE OJEA, G. *Ideología e historia. El fenómeno estoico en la sociedad antigua*. Madrid: Siglo XXI, 1974.
 QUERALTÓ, R. J. *Naturaleza y finalidad en Aristóteles*. Sevilla: Ed. de la Universidad, 1983.
 RIST, J. M. *La filosofía estoica*. Barcelona: Crítica, 1995.
 VEGA RENÓN, L. *La trama de la demostración*. Madrid: Alianza Universidad, 1990.
 ZINTZEN, C. (Coord.). *Die Philosophie des Neuplatonismus*. Darmstadt: WBG, 1977.

Sistema d'avaluació

Lectures obligatòries (sobre cadascuna d'elles es realitzarà un exercici puntuable):
 ARISTÒTIL, *Categorías, Metafísica (llibres I, III, IV, VII i XII), Física (llibres I-III), De Anima (llibre III), Ètica a Nicòmac (llibres I-III, VI i IX)*. EPICUR, *Cartes a Heròdot, Pitocles i Meneceu, Màximes capitals*. SEXT EMPÍRIC, *Esbossos pirrònics (llibre D)*. PLOTÍ, *Enèada primera*.

Examen final (prova objectiva i comentari d'un fragment de les lectures obligatòries).

Història de la Filosofia Antiga II

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *Teòriques 3* *Pràctiques 1* *Despatx —*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Isabel Méndez Lloret*
 Llengua: *castellà* Grup: BI

Temari

S'estudiarà Aristòtil com a canalitzador de la filosofia presocràtica i de la platònica i reformulador dels problemes filosòfics fonamentals. D'igual manera, es tractaran la filosofia hel·lenística, el medioplatonisme i el neoplatonisme.

Bibliografia bàsica

1. Fonts
 ARISTÒTIL, *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.
 SEXT EMPÍRIC, *Esbossos pirrònics*.
 EPICUR, *Ètica*.
 (Es completarà a classe).
2. Estudis
 Es donaran a classe.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Moderna I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *7.5* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *J. M. Bech (A1), S. Turró (A2) i G. Mayos (B1)*
Llengua: *català* **Grup:** *A1, A2 i B1*

Objectius

En aquest primer semestre es tractarà la filosofia del segle XVII i de la Il·lustració, tot centrant el desenvolupament especialment en els autors continentals del segle XVII.

Temari

1. L'origen de la modernitat: Descartes
2. El llegat del cartesianisme
3. Spinoza
4. Leibniz
5. La Il·lustració: Hume

Bibliografia bàsica

Atès que les fonts i la bibliografia secundària de cada autor s'aniran lliurant i comentant a classe, i deixant de banda les històries generals de la filosofia, donem a continuació algunes obres específiques que poden ajudar tant per a una visió global del període com per a un primer apropament als autors:

- CASSIRER, E. *Filosofia de la Ilustración*. Mèxic: FCE, 1972.
 ----- *El problema del conocimiento en la filosofía y ciencia modernas*. Mèxic: FCE, 1979, vol. I i II.
 FISCHER, K. *Geschichte der neuen Philosophie*. Liechtenstein: Klaus Reprint, 1973, vol. I-IV i X.
 HAZARD, P. *La crisis de la conciencia europea*. Madrid: Alianza, 1983.
 ----- *El pensamiento europeo en el s. XVIII*. Madrid, Alianza, 1984.
 HEIMSOEFT, H. *La metafísica moderna*. Madrid: Revista de Occidente, 1966.
 MORRIS, C. R. *Locke, Berkeley, Hume*. Oxford University Press, 1937.
 RODIS-LEWIS, G. *Descartes y el racionalismo*. Barcelona: Oikos-Tau, 1971.

Sistema d'avaluació

Hi haurà una prova escrita al final del semestre segons l'estructura que el professor de cada grup comunicarà a l'inici del curs.

Història de la Filosofia Moderna II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *7.5* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *J. M. Bech (A1), S. Turró (A2) i G. Mayos (B1)*
Llengua: *català* **Grup:** *A1, A2 i B1*

Objectius

En aquest semestre es tractarà la filosofia del XIX a partir del replantejament impulsat pel criticisme de Kant. El desenvolupament del pensament "clàssic" alemany serà el centre de gravetat del curs.

Temari

1. La filosofia transcendental: Kant
2. Gènesi de l'idealisme en Fichte i Schelling
3. El projecte especulatiu de Hegel
4. Crisi i crítics de l'idealisme

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *El problema del conocimiento en la filosofía y ciencia modernas*. Mèxic: FCE, 1979, vol. III.
 COLOMER, E. *El pensamiento alemán de Kant a Heidegger*. Barcelona: Herder, 1986-1990, vol. I i II.
 DELBOS, V. *De Kant aux postkantians*. Paris: Mouton, 1940.
 DUQUE, F. *Historia de la filosofía moderna (pensamiento crítico)*. Madrid: Akal, 1998.
 FISCHER, K. *Geschichte der neuen Philosophie*. Liechtenstein: Klaus Reprint, 1973, vol. VI-IX.
 HARTMANN, N. *La filosofía del idealismo alemán*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
 LÖWTH, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
 MARCUSE, H. *Razón y revolución*. Madrid: Alianza, 1971.
 RIVELAYGUE, J. *Leçons sur la métaphysique allemande*. Paris: Grasset, 1994.
 SCHNÄDELBACH, H. *La filosofía en Alemania: 1831-1933*. Madrid: Cátedra, 1991.

Sistema d'avaluació

Hi haurà una prova escrita al final del semestre segons l'estructura que el professor de cada grup comunicarà a l'inici del curs.

Teoria del Coneixement I

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Manuel Garcia de la Mora*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Temari

1. Plantejament general i situació històrica
2. Fenomenologia i ontologia del coneixement
3. Condicions, abast, límits, mètodes i aporètica del conèixer
4. Problemàtica de la veritat, de la certesa i de l'objectivitat

Bibliografia bàsica

ALEJANDRO, J. M. *Gnoseologia*. Madrid: BAC, 1969. (Núm. 290).
 ARCE, J. L. *De la razón pura a la razón interesada*. Barcelona: PPU, 1987.
 GADAMER, H. G. *Verdad y método*.
 HARTMANN, N. *Metafísica del conocimiento*. Barcelona: Herder, 1988.
 MAX SHELER. *Conocimiento y trabajo*.
 VAN STEENBERGHEN. *Epistemología*. Madrid: Gredos, 1956.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de carrera.

Teoria del Coneixement I

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Luis Arce Carrascoso*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A2*

Objectius

Introducció general als problemes bàsics de la teoria del coneixement des d'una doble perspectiva: històrica i sistemàtica.

Temari

1. Plantejament general de la filosofia del coneixement
2. El problema del coneixement i la seva dimensió antropològica
3. La naturalesa del coneixement. Dos models hermenèutics: Aristòtil i Kant
4. Coneixement, consciència i subjectivitat

Bibliografia bàsica

ARCE, J. L. *Hombre, conocimiento y sociedad*. Barcelona: PPU, 1988.
 ----- *De la razón pura a la razón interesada*. Universitat de Barcelona, 1996.
 RABADE, S. *Estructura del conocer humano*. Madrid: G. del Toro, 1969.
 VILLORIO, L. *Creer, saber, conocer*. Siglo XXI, 1982.

Sistema d'avaluació

Examen.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Teoria del Coneixement I

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Josep M. Romero i Baró*
Llengua: *català* **Grup:** *B1*

Objectius

Es pretén una introducció històrica a la problemàtica del coneixement, assenyalant els punts de vista d'Aristòtil, de Descartes i de Kant.

Temari

1. El coneixement com a procés en Aristòtil.
2. La funció del dubte, del *cogito* i de les idees en Descartes
3. El plantejament crític del coneixement en Kant

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Psicologia*. Barcelona: Laia, 1981.
 DESCARTES. *Discurso del método. Meditaciones metafísicas*. Madrid: Espasa-Calpe, 1981.
 KANT, I. *Crítica de la razón pura*. Madrid: Alfaguara, 1984.
 PLATÓ. *Fedro*. Madrid: Instituto de Estudios Políticos, 1970.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de carrera.

Teoria del Coneixement II

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Manuel García de la Mora*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

Iniciació a les principals posicions criteriològiques.

Temari

1. Examen de les principals posicions i doctrines epistemològiques
2. Mètodes i procediments crítics en la gnoseologia actual
3. Nocions de sociologia del coneixement
4. Estudi particular del plantejament lingüístic de la gnoseologia
5. Estudi particular del plantejament hermenèutic
6. Vers un realisme crític integral

Bibliografia bàsica

ALEJANDRO, J. M. *Gnoseología*. Madrid: BAC, 1969. (Núm. 290).
 ARCE, J. L. *De la razón pura a la razón interesada*. Barcelona: PPU, 1987.
 GADAMER, H. G. *Verdad y método*.
 HARTMANN, N. *Metafísica del conocimiento*. Barcelona: Herder, 1988.
 MAX SHELER. *Conocimiento y trabajo*.
 VAN STEENBERGHEN. *Epistemología*. Madrid: Gredos, 1956.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de carrera.

Teoria del Coneixement II

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Luis Arce Carrascoso*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A2*

Objectius

Introducció general als problemes bàsics de la teoria del coneixement des d'una doble perspectiva: històrica i sistemàtica.

Temari

1. A priori i objectivitat en el coneixement humà
2. Experiència, percepció i coneixement del món extern
3. El problema del coneixement del "jo"
4. Els límits del coneixement i el problema de l'irracional
5. El problema de la intuïció

Bibliografia bàsica

ARCE, J. L. *Inmediación y procesualidad (Intuición y conocimiento humano)*. *Anales del sem. de Metafísica*. Madrid: 1984.
 KELLER, A. *Teoría general del conocimiento*. Barcelona: Herder, 1988.
 RABADE, S. *Experiencia, cuerpo y conocimiento*. CSIC, 1969.

Sistema d'avaluació

Examen.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Teoria del Coneixement II

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Jordi Sales i Coderch*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Objectius

Anàlisi dels termes que han caracteritzat la descripció del subjecte cognoscent i la diversitat de les seves capacitats.

Temari

Ànima, *mens*, *cogito*, subjecte trascendental, el jo idealista, el *geist*, el jo fenomenològic, el *Dasein* heideggerià. La distinció entre sensibilitat, imaginació, enteniment i raó. La distinció entre voluntat d'encert i d'aclariment, la recerca progressiva de comprensió.

Bibliografia bàsica

SALES, J. *Coneixement i situació*. Barcelona: PPU, 1990.

Sistema d'avaluació

Tres comentaris de text i una breu memòria de cinc planes sobre el conjunt del curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Filosofia de la Cultura I**Matèria: Antropologia****Cicle: I****Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre****Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1****Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura****Professorat: Albert Bidon-Chanal Gelonch****Llengua: català****Grup: A1 i B1****Objectius**

L'objectiu d'aquest curs estarà centrat en l'estudi del procés de "naturalització" del concepte d'home, derivat dels plantejaments establerts per la teoria de l'evolució proposada per Charles Darwin. Les seves conseqüències han determinat el decurs de la nostra cultura contemporània.

Temari

1. Les ciències naturals abans de Darwin
 - a) El mecanicisme de l'època clàssica
 - b) El concepte d'organització i el naixement de la biologia
2. La revolució darwinista
 - a) El precedent de les teories transformistes: Buffon, Maupertuis
 - b) Les propostes de J. B. Lamarck
 - c) La teoria evolutiva
 - d) Neodarwinisme: les teories sintètiques contemporànies
3. Biologia i cultura
 - a) Darwinisme i ciències socials
 - b) La cultura com a expressió de la naturalesa biològica de l'home
 - c) Genètica i cultura: les propostes de la sociobiologia

Bibliografia bàsica

AYALA, F. J. *Origen y evolución del hombre*. Madrid: Alianza Universidad, 1980.
 BARNETT, J. A. *Un siglo después de Darwin*. Madrid: Alianza Ed., 1966.
 JACOB, F. *La logique du vivant*. Paris: Gallimard, 1970.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant**Filosofia de la Cultura II****Matèria: Antropologia****Cicle: I****Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre****Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1****Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura****Professorat: Jaume Mascaró Pons****Llengua: català****Grup: A1 i B1****Objectius**

L'objectiu del curs és proporcionar un coneixement de la dinàmica de la cultura en relació amb els grans nuclis de debat sobre qüestions biològiques, lingüístiques i històriques.

Temari

1. Ciències de l'home i coneixement de l'home
 - a) Els sentits del terme "cultura": individu, grup, espècie
 - b) Els punts de vista: explicació subjectiva i explicació objectiva
 - c) La xarxa dels "sabers": les "ciències humanes"
 - d) Els pre-judicis: antropocentrisme, etnocentrisme, egocentrisme
2. Natura i cultura
 - a) El debat de l'origen: continuïtat/discontinuitat
 - b) Les fonts de la conducta: memòria genètica/memòria nerviosa
 - c) La qüestió de les conductes innates: etologia i sociobiologia
 - d) La funció biològica de la cultura
 - e) Evolució biològica i evolució cultural
3. Cultura i comunicació
 - a) La cultura com a "espai de comunicació"
 - b) Expressió, informació, comunicació
 - c) Propietats i estructura de la comunicació humana
 - d) Cultura i llenguatge
4. Cultura i civilització
 - a) Cultura i cultures: relativisme i/o universalitat
 - b) La qüestió del "progrés": canvi cultural vs. evolució cultural
 - c) Els models culturals: l'imaginari social

Bibliografia bàsica

CAVALLI-SFORZA, L. L. *Gens, pobles, llengües*. Barcelona: La Mirada, Proa, 1997.
 CHRISTEN, Y. *El hombre biocultural. De la molécula a la civilización*. Madrid: Cátedra, 1989. (Teorema).
 EOBL-EIBESFELDT, I. *Biología del comportamiento humano. Manual de etología humana*. Madrid: Alianza Editorial, 1993, vol. 40.
 ELIAS, N. *El proceso de la civilización*. Mèxic: FCE, 1989.
 MOSTERÍN, J. *Filosofia de la cultura*. Madrid: Alianza Universidad, 1993.
 PARIS, C. *El animal cultural. Biología y cultura en la realidad humana*. Barcelona: Gijalbo Mondadori.
 POYATOS, F. *La comunicación no verbal. 3 vol. I: Cultura, lenguaje y conversación. II: Paralenguaje, kinésica e interacción. III: Nuevas perspectivas en novela y teatro y en su traducción*. Madrid: Itsmo, 1994.

Sistema d'avaluació

Examen final sobre el temari.

Possibilitat de treballs complementaris a convenir amb el professor.

Teories Ètiques I

Matèria: *Ètica*

Cicle: *I*

Tipus: *optativa*

Crèdits: *6*

Període lectiu: *1r semestre*

Hores setmanals: *Teòriques 2*

Pràctiques 1

Despatx 1

Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*

Professorat: *Begoña Román Maestre*

Llengua: *català*

Grup: *AI i BI*

Objectius

Lectura acurada de textos rellevants dels principals representants de les teories ètiques epicúria, estoica, aristotèlica i utilitarista.

Temari

1. Epicur
2. Estoïcisme: Sèneca
3. Aristòtil
4. Kant
5. Utilitarisme: J. S. Mill.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica a Nicómaco*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1981.

EPICUR. *Obras*. Madrid: Tecnos, 1991.

SENECA. *Diàlegs*. Madrid: Tecnos, 1980.

KANT, I. *Fundamentación de la metafísica de las costumbres*. Madrid: Espasa-Calpe, 1990.

MILL, J. S. *El utilitarismo*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.

Sistema d'avaluació

Hi haurà un examen al final del semestre, que consistirà en un comentari comparatiu de quatre textos.

Teories Ètiques II**Matèria:** Ètica**Cicle:** I**Tipus:** optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre**Hores setmanals:** Teòriques 2 **Pràctiques 1** **Despatx 1****Departament:** Filosofia Teorètica i Pràctica**Professorat:** Misericòrdia Anglès Cervelló**Llengua:** català**Grup:** A1 i B1**Objectius**

Coneixement de bona part dels filòsofs morals més significatius dels segles XIX i XX. L'anàlisi i el comentari de textos dels autors és essencial.

Temari

I. De Kierkegaard a Nietzsche

- 1) F. Schopenhauer. Voluntat i compassió
- 2) S. Kierkegaard. Individu i llibertat. L'estadi ètic
- 3) F. Nietzsche. La genealogia de la moral. La transmutació dels valors

II. Fenomenologia i existencialisme

- 4) M. Scheller i l'ètica dels valors
- 5) J.-P. Sartre. Llibertat i consciència

III. Ètiques de caire analític

- 6) L'intuicionisme de G. E. Moore
- 7) L'emotivisme. Ch. L. Stèvenson. El judici moral
- 8) El prescriptivisme de R. M. Hare. Judicis de valor i judicis deontics

IV. Ètiques discursives. El debat actual dels corrents més significatius.

- 9) J. Habermas: teoria de l'acció comunicativa. Relació amb la psicologia del desenvolupament moral de L. Kohlberg
- 10) L'ètica dialògica de K. O. Apel
- 11) El debat actual entre les ètiques de la virtut, les ètiques del deure i el conseqüencialisme

Bibliografia bàsica

CAMPS, V. *H^a de la ètica*. Barcelona: Crítica, 1989, (vols. II i III).
 HUDSON, W. D. *La filosofia moral contemporània*. Madrid: Alianza Editorial, 1974.
 MACINTYRE, A. *Historia de la Ètica*. Barcelona: Paidós, 1981.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball optatiu

Filosofia de la Història I**Matèria:** Filosofia de la Història**Cicle:** I**Tipus:** optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre**Hores setmanals:** Teòriques 2 **Pràctiques 1** **Despatx 1****Departament:** Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura**Professorat:** R. Gutiérrez (A1) i Manuel Cruz (B1)**Llengua:** castellà**Grup:** A1 i B1**Temari**

1. Genealogia del discurs històric

- a) La història de la naturalesa i la història dels homes
- b) De la/les crònica/ques a la història
- c) El doble sentit de la paraula històrica
- d) Per què interessa la història als filòsofs

2. Ontologia de la història: individus i col·lectivitats

- a) El subjecte de la història: l'home com a protagonista del procés històric
- b) El lloc de les intencions en la història
- c) Què és inevitable i què és necessari en la història

Bibliografia bàsica

COLLINGWOOD, R. G. *Idea de la historia*. Mèxic: FCE, 1982.
 CRUZ, M. *Filosofia de la historia*. Barcelona: Paidós, 1991.
 HELLER, A. *Teoría de la historia*. Barcelona: Fontamara, 1982.
 TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès

BERLIN, I. "La inevitabilidad histórica". A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza, 1984.
 DANTO, A. C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.
 LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1991.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.
 VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza, 1984.
 WILKINS, B. T. *¿Tiene la historia algún sentido?*. Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Història II

Matèria: *Filosofia de la Història* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Ramon Gutiérrez (A1) i Josefina Birulés (B1)*
Llengua: *castellà (A1), català (B1)* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

1. Coneixement de la història: ciència i consciència
 - a) Podem obtenir un coneixement fiable de la història?
 - b) La història és una ciència com les altres?
 - c) Té sentit la pregunta pel sentit de la història?
 - d) Història i hermenèutica
 - e) El caràcter incomplet i obert del coneixement històric. El paper de la narració en la història
2. Pràctica de la història: la qüestió de l'exhauriment de la modernitat
 - a) La gènesi de la modernitat i la configuració de la història com a obra dels homes. La idea de progrés com a nucli
 - b) La filosofia de la història entre la teologia i la biologia
 - c) Del progrés de la raó a l'etern retorn de la voluntat. La crisi de la idea de progrés i el "final de la història"
 - d) La necessitat d'una nova filosofia de la història

Bibliografia bàsica

COLLINGWOOD, R. G. *Idea de la historia*. Mèxic: FCE, 1982.
 CRUZ, M. *Filosofia de la historia*. Barcelona: Paidós, 1991.
 HELLER, A. *Teoría de la historia*. Barcelona: Fontamara, 1982.
 TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès

BERLIN, I. "La inevitabilidad histórica". A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza, 1984.
 DANTO, A. C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.
 LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1989.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.
 VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza, 1984.
 WILKINS, B. T. *¿Tiene la historia algun sentido?*. Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Naturalesa I

Matèria: *Filosofia de la Naturalesa* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Antoni Prevosti Monclús*
Llengua: *català* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

El curs és una introducció a aquesta disciplina i se centra en l'objecte formal, els principis i els conceptes bàsics de la filosofia de la naturalesa, des de les principals posicions que s'hi donen.

Temari

1. Introducció a la filosofia de la naturalesa
 - a) Lloc i objecte de la filosofia de la naturalesa
 - b) Filosofia natural i ciència física matemàtica
2. Els principis de la naturalesa
 - a) Els elements com a principis
 - b) L'atomisme
 - c) El mecanicisme
 - d) El dinamisme
 - e) L'hilemorfisme
3. La naturalesa
 - a) Naturalesa, esdevenir, ésser
 - b) Naturalesa, ànima i consciència
 - c) La naturalesa com a conjunt de lleis
 - d) Naturalesa i ordre: cosmos

Bibliografia bàsica**Fonts**

Textos escollits a: PETIT; PREVOSTI. *Filosofia de la naturalesa*. Barcelona: PPU, 1992.

Manuels

ARTIGAS; SANGUINETI. *Filosofia de la Naturalesa*. Pamplona: EUNSA, 1980.

AUBERT, J. M. *Filosofia de la Naturalesa*. Barcelona: Herder, 1977.

TONQUEDEC, J. *Philosophie de la nature*. 3 vol. Lethielleux, 1956-1959.

Van MELSEN, A. G. *The philosophy of Nature*. Pittsburgh: Duquense UP, 1953.

Estudis

MARITAIN, J. *Filosofia de la naturalesa*. Buenos Aires: Club de Lectores, 1980.

MAY, E. *Filosofia natural*. Mèxic: FCE, 1975.

PETIT, J. M. *La filosofia de la naturalesa como saber filosófico*. Barcelona: Acervo, 1980.

PREVOSTI, A. *La fisica d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.

Sistema d'avaluació

Examen final i treballs voluntaris.

Filosofia de la Naturalesa IIMatèria: *Filosofia de la Naturalesa*Cicle: *I*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Josep M. Petit Sullà*Llengua: *castellà*Grup: *A1 i B1***Objectius**

El curs presenta els conceptes centrals de la filosofia de la naturalesa, amb la seva problemàtica i les teories més rellevants que s'han donat al llarg de la història.

Temari

1. El moviment
 - a) El canvi i el moviment
 - b) La divisibilitat i l'infinit
 - c) Les apories del moviment
2. Les causes
 - a) L'ordre de les causes a la naturalesa
 - b) La finalitat
 - c) L'atzar
 - d) La necessitat
3. Espai i temps
 - a) El lloc
 - b) L'espai
 - c) Naturalesa del temps
 - d) L'instant i les parts del temps

Bibliografia bàsica

Manuels: els mateixos de Filosofia de la Naturalesa I.

Estudis

ALVIRA, R. *La noción de finalidad*. Pamplona: EUNSA, 1978

ARTIGAS, M. *La intel·ligibilitat de la naturalesa*. Pamplona: EUNSA, 1992.

CARREIRA VÉREZ, M. *Metafísica de la materia. Nucleos temáticos de Filosofía de la naturaleza: materia no viviente*. Madrid: Universidad Pontificia de Comillas, 1993.

MARGENAU, H. *La naturaleza de la realidad física*. Madrid: Tecnos, 1970.

PREVOSTI, A. *La teoría del infinito de Aristóteles*. Barcelona: PPU, 1985.

VAN FRASSEN, B. C. *Introducción a la filosofía del tiempo y el espacio*. Barcelona: Labor, 1978.

Sistema d'avaluació

Participació activa en les pràctiques i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És recomanable haver cursat Filosofia de la Naturalesa I

Filosofia Social IMatèria: *Filosofia Social*Cicle: *I*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Josep M. Alsina Roca*Llengua: *castellà*Grup: *A1 i B1***Objectius**

1. Coneixement de les principals aportacions a la història del pensament social
2. Relacions i diferències entre filosofia social i sociologia
3. Contestar la pregunta: "Què és allò social?"

Temari

S'estudiaran els autors principals que han anat configurant el pensament social. L'objectiu és aclarir les qüestions plantejades sobre el caràcter científic de la sociologia i la seva relació amb la filosofia social.

Plantejament històric: de la filosofia política a la sociologia

1. La filosofia política com a filosofia moral: Aristòtil
2. La reflexió històrica: sant Agustí
3. L'autonomia de la política: Maquiavel
4. El contractualisme: Hobbes i Rousseau
5. La sociologia fundacional: Comte, Marx
6. La sociologia acadèmica: Durkheim, Max Weber
7. Corrents actuals

Bibliografia bàsica

ARON, R. *Las etapas del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Siglo XXI, 1970.

NISBET, R. *La formación del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Amorrortu, 1976.

SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final. S'exigirà un treball monogràfic sobre un autor del programa.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Les classes pràctiques es dedicaran principalment a comentar textos dels autors que figuren en el temari.

Filosofia Social IIMatèria: *Filosofia Social*Cicle: *I*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Josep M. Esquirol Calaf*Llengua: *català*Grup: *A i B1***Objectius**

Introduir l'alumne/a en la reflexió filosòfica sobre alguns dels problemes de fons de la societat contemporània.

Temari

Problemàtica contemporània

1. Prolegòmens
 - a) La dimensió social de l'existència humana
 - b) Holisme/individualisme
 - c) *Oikos, polis*, comunitat, societat, nació, estat
2. Societat de masses, banalització i totalitarisme
3. Treball i acció com a categories hermenèutiques d'allò sociopolític
4. Tècnica, societat i transcendència
5. Món de la vida i universalitat (alteritat, estranyesa, diversitat, comunicació i cosmopolitisme)
6. Ideologia, utopia i imaginari social
7. Cultura i societat. La filosofia i el vell continent

Bibliografia bàsica

- ARENDDT, H. *La condició humana*. Barcelona: Paidós, 1993.
 ----- *Los orígenes del totalitarismo*. Madrid: Taurus, 1974 i Alianza Editorial.
 ELLUL, J. *Le système technicien*. París: Calmann-Lévy, 1977.
 ESQUIROL, J. M. *Tres ensayos de filosofía política*. Barcelona: PPU, 1995.
 HABERMAS, J. *Teoría y praxis*. Madrid: Tecnos, 1990.
 HEIDEGGER, M. *Die Technik und die Kehre*. Tübingen: Günter Neske Pfullingen, 1962.
 [Trad. catalana: "La qüestió envers la tècnica". A: *Fites*. Barcelona: Laia, 1989].
 MARITAIN, J. *El hombre y el Estado*. Madrid: Encuentro, 1983.
 RICOEUR, P. *Ideología y utopia*. Barcelona: Gedisa, 1989.
 SCHUTZ, A. *El problema de la realidad social*. Buenos Aires: Amorrortu, 1974.

Sistema d'avaluació

Ressenya/comentari i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat Filosofia Social I.

Història de la Ciència IMatèria: *Història de la Ciència*Cicle: *I*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*Professorat: *Antonio Beltrán*Llengua: *castellà*Grup: *A i B1***Objectius**

Tant en aquesta assignatura com en Història de la Ciència II l'objectiu és introduir l'alumnat en alguns temes claus de la història del pensament científic.

Temari

0. Dinàmica del curs i contingut bibliogràfic
1. Les ciències de la vida a Grècia
2. El desenvolupament de la cosmologia dels presocràtics a Plató
3. Aristòtil: física i cosmologia
4. L'astronomia de Ptolomeu
5. La crisi de la ciència grega i el cristianisme
6. La física medieval
7. Renaixement, màgia i ciència
8. L'astronomia renaixentista
9. Copèrnic, filòsof del cel

Bibliografia bàsica

- GRANT, E. *La ciencia física en la edad media*. Mèxic: FCE, 1983 [1971]. [Traducció d'Adalberto Weinberger].
 KUHN, T. S. *La revolución copernicana*. Barcelona: Editorial Ariel, 1978 [1957]. [Traducció de Domènec Bergadà].
 LLOYD, G. *De Tales a Aristóteles*. Buenos Aires: EUDEBA, 1977.
 SAMBURSKY, S. *El mundo físico de los griegos*. Madrid: Alianza, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Ciència II**Matèria:** *Història de la Ciència***Cicle:** *I***Tipus:** *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 2* *Pràctiques 1* *Despatx 1***Departament:** *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència***Professorat:** *José Romo***Llengua:** *castellà***Grup:** *AI i BI***Temari**

1. Tycho Brahe i Kepler
2. Galileu. Cosmologia i física
3. Descartes. La teorització del mecanicisme
4. Bacon i la ciència anglesa
5. Newton. El sistema del món
6. Les ciències de la vida del segle XVI al XVIII
7. "Teoria de la Terra"
8. La història natural en els segles XVII i XVIII
9. Darwin i la revolució darwinista

Bibliografia bàsica

- BELTRÁN, A. *Galileo. El autor y su obra*. Barcelona: Barcanova, 1983.
 COHEN, I. B. *El nacimiento de una nueva física*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
 COLEMAN, W. *La biología en el siglo XIX. Problemas de forma, función y transformación*. Mèxic: FCE, 1983.
 HALLAN, A. *Grandes controversias geológicas*. Barcelona: Labor, 1985.
 JACOB, F. *La lógica de lo viviente. Una historia de la herencia*. Barcelona: Laia, 1973.
 KUHN, T. S. *La revolución copernicana*. Barcelona: Ariel, 1978.
 TOULMIN, S.; GOODFIELD, J. *El descubrimiento del tiempo*. Barcelona: Paidós, 1990.
 WESTFALL, R. *La construcción de la ciencia moderna. Mecanismo y mecánica*. Barcelona: Labor, 1980.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

S'aconsella especialment haver cursat prèviament Història de la Ciència I.

Història de la Filosofia Medieval I**Matèria:** *Història de la Filosofia***Cicle:** *I***Tipus:** *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 2* *Pràctiques 1* *Despatx 1***Departament:** *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura***Professorat:** *Francesc Fortuny***Llengua:** *català***Grup:** *AI***Temari**

Convencionalment s'estudia la filosofia escrita en llatí des de M. T. Ciceró (segle I aC) fins al 1350. Una perspectiva tan dilatada invita a valorar especialment la dimensió històrica de la filosofia, la problemàtica de la producció historiogràfica i la seva aplicació. Per a aquestes reflexions, els manuals (que cal llegir com a preparació del curs) proporcionen ensems l'horitzó i el programa de l'assignatura.

A classe es llegiran i comentaran, amb la participació de tothom, textos rellevants de Ciceró, l'emperador Julià, Agustí d'Hipona, J. Escot Eriúgena, Jonàs d'Orleans, Roscellin, Anselm de Canterbury, Pere Abelard, Joan de Salisbury, Averrois llatí, Siger de Brabant, Tomàs d'Aquino, Guillem d'Occam i Joan Buridà.

En aquest primer semestre s'estudiarà només el període comprès entre els segles I aC i IX dC.

Bibliografia bàsica

- BORWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Revista de Occidente, 1970.
 ANDRÉS, T de. *El nominalismo de G. De Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.
 JOLIVET, J. *Arts du langage et théologie chez Abélard*. Jean Vrin, 1869.
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975.
 VAN STEENBERGHEN, F. *La philosophie au XIIIè siècle*. Editions du Université de Louvain, 1966, vol. 2.
 Jean Scot Erigène et la Histoire de la Philosophie. Editions du CNRS.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Medieval I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Rosa Rius*
Llengua: *català* **Grup:** *BI*

Temari

Després d'una introducció en la qual s'estudiaran les bases filosòfiques grecoromanes del pensament de l'alta edat mitjana (especialment l'estoïcisme, el medioplatonisme i el neoplatonisme) tractarem successivament:

1. St. Agustí
2. Boeci
3. Escot Eriúgena
4. La filosofia del segle XII (el platonisme de Chartres, Pere Abelard i Pietro Lombardo)

Bibliografia bàsica

ALSINA, J. *El neoplatonismo*. Barcelona: Anthropos, 1989.
 BROWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Gredos, 1972.
 GILSON, E. *La filosofía en la Edad Media*. Madrid: Gredos, 1972.
 LIBERA, A. *La philosophie médiévale*. Paris: PUF, 1973. (Col. Premier Cycle).
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975. [Reimpr. Alianza Universidad].

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Medieval II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Francesc Fortuny*
Llengua: *català* **Grup:** *AI*

Temari

Convencionalment s'estudia la filosofia escrita en llatí des de M. T. Ciceró (segle I aC) fins al 1350. Una perspectiva tan dilatada invita a valorar especialment la dimensió històrica de la filosofia, la problemàtica de la producció historiogràfica i la seva aplicació. Per a aquestes reflexions, els manuals (que cal llegir com a preparació del curs) proporcionen ensems l'horitzó i el programa de l'assignatura.

A classe es llegiran i comentaran, amb la participació de tothom, textos rellevants de Ciceró, l'emperador Julià, Agustí d'Hipona, J. Escot Eriúgena, Jonàs d'Orleans, Roscellin, Anselm de Canterbury, Pere Abelard, Joan de Salisbury, Averrois llatí, Siger de Brabant, Tomàs d'Aquino, Guillem d'Occam i Joan Buridà.

En aquest segon semestre s'estudiarà només el període comprès entre els segles X i XIV.

Bibliografia bàsica

ANDRÉS, T de. *El nominalismo de G. De Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.
 BROWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Revista de Occidente, 1970.
 JOLIVET, J. *Arts du langage et théologie chez Abélard*. Jean Vrin, 1869.
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975.
 VAN STEENBERGHEN, F. *La philosophie au XIIIè siècle*. Editions du Université de Louvain, 1966, vol. 2.
 Jean Scot Erigène et la Histoire de la Philosophie. Editions du CNRS.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Medieval IIMatèria: *Història de la Filosofia*Cicle: *I*Tipus: *optativa* Crèdits: *6*Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Isabel Méndez*Llengua: *castellà*Grup: *BI***Temari**

Després d'una introducció dedicada a la recuperació de la filosofia i la ciència gregues per mitjà dels àrabs (especialment a la recuperació d'Aristòtil) estudiarem:

1. La filosofia del segle XIII (Albert Magne, Tomàs d'Aquino, l'"averroisme llatí") i la condemna de 1277
2. La filosofia del segle XIV: Duns Escot, Occam i el nominalisme
3. La problemàtica política: Dant i Marsili de Pàdua

Bibliografia bàsica

- ANDRES, T de. *El nominalismo de G. Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.
- BIANCHI, L. *Il vescovo e i filosofi. La condanna parigina del 1277*. Bergam: Lubrina, 1990.
- GILSON, E. *La filosofía en la Edad Media*. Madrid: Gredos, 1972.
- LIBERA, A de. *La philosophie médiévale*. París: PUF, 1993. (Col. Premier Cycle).
- QUILLET, J. *Les clefs du pouvoir au Moyen Age*. París: Flammarion, 1972.
- VAN STEENBERGHEN, *La philosophie au XIII siècle*. Ed. Univ. de Louvain, 1966.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia del Renaixement IMatèria: *Història de la Filosofia*Cicle: *I*Tipus: *optativa* Crèdits: *6*Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Miguel A. Granada (A1) i Rosa Rius Gatell (B1)*Llengua: *castellà(A1), català (B1)*Grup: *A1 i B1***Temari**

La filosofia en el segle XV

1. La revolució cultural de l'humanisme
2. Nicolau de Cusa
3. La restauració del platonisme: Marsilio Ficino i Giovanni Pico della Mirandola
4. L'aristotelisme de Pomponazzi
5. Maquiavel

Bibliografia bàsica

- GARIN, E. *El zodíaco de la vida*. Barcelona: Península, 1981.
- GRANADA, M. A. *Cosmología, religión y política en el Renacimiento*. Barcelona: Anthropos, 1987.
- KRISTELLER, P. O. *El pensamiento renacentista y sus fuentes*. Mèxic: FCE, 1983.
- YATES, F. A. *Giordano Bruno y la tradición hermética*. Barcelona: Ariel, 1982.

Les obres dels autors estudiats es donaran a l'inici del curs. La bibliografia ulterior secundària s'indicarà en el moment oportú.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit.

Història de la Filosofia del Renaixement II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel A. Granada (A1) i Rosa Rius Gatell (B1)*
Llengua: *castellà(A1), català (B1)* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

La filosofia en el segle XVI: el problema cosmològic i la seva dimensió religiosa

1. La imatge del món abans de Copèrnic
2. L'obra de Copèrnic
3. De Copèrnic a Bruno: cap a l'univers infinit i homogeni. La dimensió religiosa del problema cosmològic

Bibliografia bàsica

- ELENA, A. *Las quimeras de los cielos. Aspectos epistemológicos de la revolución copernicana*. Madrid: Siglo XXI, 1985.
 GRANADA, M. A. *Giordano Bruno y América. De la crítica de la colonización a la crítica del cristianismo*. Barcelona: Geocrítica, 1991. (Núm. 90).
 ----- *El debate cosmológico en 1588: Bruno, Brahe, Rothmann, Ursus, Röslin*. Nàpols: 1996.
 KOYRE, A. *Del mundo cerrado al universo infinito*. Madrid: Siglo XXI, 1979.
 ----- *Estudios de historia del pensamiento científico*. Madrid: Siglo XX, 1977.
 KUHN, T.H. *La revolución copernicana*. Barcelona: Ariel, 1978.
 LERNER, M. P. *Le monde des sphères. Vol II: La fin du cosmos classique*. París: 1997.
 YATES, F. A. *Giordano Bruno y la tradición hermética*. Barcelona: Ariel, 1982.

Les obres dels autors estudiats es donaran a l'inici del curs. La bibliografia ulterior secundària s'indicarà en el moment oportú.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit.

Lògica I

Matèria: *Lògica* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Joan Bagaria (A1) i Ramón Jansana (B1)*
Llengua: *català (A1), castellà (B1)* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

Atènyer un cert domini de les tècniques bàsiques de la teoria de conjunts que permeti iniciar-se en l'estudi rigorós del concepte d'infinit.

Temari

1. Axiomes de la teoria de conjunts
2. Desenvolupament dels conceptes bàsics
3. Relacions d'ordre
4. Bijectabilitat
5. Conjunts finits
6. Conjunts infinits

Bibliografia bàsica

- BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Ed. Ariel, 1998.
 ENDERTON, H. B. *Elements of Set Theory*. Nova York: Academic Press, 1977.
 HALMOS, P. *Teoría intuitiva de los conjuntos*. Mèxic: CECSA.
 VAUGHT. *Set theory, an introduction*. Birkhäuser.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Lògica II

Matèria: Lògica **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Joan Bagaria (A1) i Ramón Jansana (B1)
Llengua: català (A1), castellà (B1) **Grup:** A1 i B1

Objectius

Aconseguir que l'alumne pugui utilitzar amb facilitat els conceptes bàsics de la lògica.

Temari

Es farà un estudi sistemàtic de la lògica de primer ordre. El temari és el següent:

1. Sintaxi
2. Semàntica
3. Conseqüència lògica
4. Equivalència lògica
5. Càlcul deductiu

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Ed. Ariel, 1998.
 ENDERTON, H. B. *A mathematical introduction to logic*. Nova York: Academic Press, 1972.
 EBBINGHAUS, H. D.; FLUM, S.; THOMAS, W. *Mathematical Logic*. Springer, 1984.
 MATES, B. *Lógica matemática elemental*. Madrid: Tecnos, 1970.
 TARSKI, A. *Introducción a la lógica*. 3a. ed. Madrid: Espasa-Calpe, 1977 [1951].

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Contemporània I

Matèria: Corrents actuals de la Filosofia **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: A. Aguilera (A1), J. Birulés (A2) i M. Cruz (B1)
Llengua: català (A2), castellà (A1 i B1) **Grup:** A1, A2 i B1

Temari

1. El coneixement
 - a) La ciència com a model de coneixement (Carnap i el Cercle de Viena)
 - b) El programa racionalista i el canvi científic (Popper, Lakatos, Feyerabend)
 - c) La crisi de la racionalitat científica (Husserl)
 - d) De l'epistemologia a l'hermenèutica (Kuhn, Rorty)
2. El llenguatge
 - a) El gir lingüístic: a la recerca d'una anàlisi lògica completa del llenguatge (Wittgenstein)
 - b) Jocs de llenguatge, usos i actes de parla (Wittgenstein, Austin, Searle).
 - c) La transformació de la filosofia transcendental. Comunicabilitat i "conversació" (Habermas, Apel)
 - d) Llenguatge i món (Heidegger)
3. L'acció
 - a) La qüestió de la intencionalitat (Husserl)
 - b) El concepte de praxi (Marx). Individualisme i holisme (Popper, Hayek)
 - c) Diverses descripcions de l'acció (Anscombe). Acció i conducta (pragmatisme)
 - d) La gramàtica de la justícia (Rawls, Dworkin)

Nota: aquest és el programa marc de l'assignatura. Cada professor especificarà a principi de curs com el desenvoluparà.

Bibliografia bàsica

DESCOMBES, V. *Lo mismo y lo otro*. Madrid: Cátedra, 1982.
 PASSMORE, J. *Cien años de Filosofía*. Madrid: Alianza, 1981.
 SCHNÄDELBACH, H. *Filosofía en Alemania (1831-1933)*. Madrid: Cátedra, 1991.

Bibliografia per temes**Tema 1**

NEWTON-SMITH, W. H. *La racionalidad de la ciencia*. Barcelona: Paidós, 1987.
 POPPER, K. R. *La lógica de la investigación científica*. Madrid: Tecnos.
 RORTY, R. *La filosofía y el espejo de la naturaleza*. Madrid: Cátedra, 1938.

Tema 2

HABERMAS, J. *Teoría de la acción comunicativa*. Madrid: Taurus.
 WITTGENSTEIN, L. *Tractatus Logico-Philosophicus*. Madrid: Alianza.
 Investigaciones Filosóficas. Barcelona: Crítica, 1988.

Tema 3

ANSCOMBE, E. *Intención*. Barcelona: Paidós, 1991.
BERNSTEIN, R. *Praxis y acción*. Madrid: Alianza Ed., 1979.
HABERMAS, J. *La reconstrucción del materialismo histórico*. Madrid: Taurus, 1981.
RICEUR, P. *El discurso de la acción*. Madrid: Cátedra, 1981.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Codi: 1110152

Filosofia Contemporània II

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia*

Cicle: II

Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre

Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1

Dèpartament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*

Professorat: A. Aguilera (A1), S. López Petit (A2) i R. Gutiérrez Quartango (B1)

Llengua: castellà

Grup: A1, A2 i B1

Temari

1. La subjectivitat

- a) La qüestió del solipsisme (L. Wittgenstein)
- b) Alteritat i contingència en el cor del subjecte (E. Lévinas)
- c) Singularitat, individu, subjecte. Una aproximació a la categoria de sentit (estructuralisme i postestructuralisme)

2. Història (temps i memòria)

- a) Crítica del temps metafísic (M. Heidegger)
- b) Epistemologia de les ciències històriques. La comprensió del sentit
- c) L'esdeveniment, una noció problemàtica. L'encreuament de ficció i història en el dir el temps (P. Ricoeur)

3. La societat

- a) Allò social i allò polític (Max Weber)
- b) Teoria crítica de la societat
- c) Microfonaments i explicació social (marxisme analític)
- d) La societat com a sistema social (teoria general de sistemes, Parsons, Luhmann)

Nota: aquest és el programa marc de l'assignatura. Cada professor especificarà a principi de curs com el desenvoluparà

Bibliografia bàsica

DESCOMBES, V. *Lo mismo y lo otro*. Madrid: Cátedra, 1982.
PASSMORE, J. *Cien años de Filosofía*. Madrid: Alianza.
SCHNÄDELACH, H. *Filosofía en Alemania (1831-1933)*. Madrid: Cátedra, 1991.

Bibliografia específica per temes

Tema 1

CRUZ, M. (ed.). *Individuo, modernidad, historia*. Madrid: Tecnos.
LÉVINAS, E. *Humanisme de l'altre home*. València: Eliseu Climent Ed.
PARDO, J. L. *Gilles Deleuze. Violentar el pensamiento*. Madrid: Tecnos.
TAYLOR, CH. *La ética de la autenticidad*. Barcelona: Paidós.

Tema 2

HEIDEGGER, M. *Ser y tiempo*. Mèxic.
MATE, R. (ed.). *Filosofía de la historia*. Madrid: Trotta-CSIC.
RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Ed. Cristiandad.
WHITE, H. *El contenido de la forma*. Barcelona: Paidós.

Tema 3

ELSTER, J. *Tuercas y tornillos*. Barcelona: Gedisa.
LUHMANN, I. *Sociedad y sistema: la ambición de la teoría*. Barcelona: Paidós.
McCARTHY, T. *Ideales e ilusiones*. Madrid: Tecnos.
WELLMER, A. *Sobre la dialéctica de modernidad y postmodernidad*. Madrid: Visor.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Estètica I

Matèria: Estètica

Cicle: II

Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre

Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Professorat: Enrique Lynch

Llengua: castellà

Grup: A1

Temari

Història de les idees estètiques i del vocabulari de l'estètica, des de la seva aparició a la Grècia antiga, passant per la seva autonomització en els segles XVIII i XIX, fins a la seva presència i al seu ús crític en la teoria contemporània de l'art.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Poética*. Madrid: Gredos.

HUME. *La norma del gusto*. Barcelona: Península, 1989.

KANT. *Crítica de la facultad de juzgar*. Caracas: Monte Avila.

LESSING. *Laocoonte*. Madrid: Tecnos, 1990.

PLATÓ. *Diálogos*. Madrid: Gredos, 1979.

PLOTÍ. *Eneadas*. (Diverses edicions).

Bibliografia de referència

FERRY, L. *Homo aestheticus*. París: Grasset, 1990.

SCHAEFFER, J. M. *L'art de l'age moderne*. París: Gallimard, 1992.

VALVERDE, J. M. *Breve historia y antología de la estética*. Barcelona: Ariel, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Estètica I**Matèria:** Estètica**Cicle:** II**Tipus:** troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre**Hores setmanals:** Teòriques 3 **Pràctiques** — **Despatx** 1**Departament:** Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura**Professorat:** Francisco Caja**Llengua:** castellà**Grup:** A2 i B1**Sistema d'avaluació**

Examen final i/o treball de curs.

Temari

Contingut: fonaments de teoria estètica.

1. Art i filosofia. Els problemes històrics de l'estètica com a disciplina filosòfica. Baumgarten i la dialèctica de la il·lustració. L'art, òrgan de la filosofia. La irreconciliabilitat de l'estètica tradicional amb l'art actual. L'art contra l'estètica. Pèrdua de l'evidència de l'art. Estètica contra *Enkunstung der Kunst*.

L'universal i el particular: nominalisme.

Estètica i filosofia de la història. Antihistoricisme.

2. L'experiència estètica. De Nietzsche a Dewey. Subjecte/objecte com a equívocs. Crítica de l'estètica empírica. Abolició del subjecte i *principium individuationis*: escola de socialització o de desobediència civil. Infantilisme de l'experiència: crítica de l'estètica de la recepció.

Mimesi. Xifra i escriptura. Imitació sense imitat. Finalitat sense fi. Figura de la ignorància: el geni. La tècnica com a punt mitjà entre el no-saber i la reflexió necessària.

Les apories del goig estètic. La qüestió de l'objecte estètic en la *Crítica del Judici*: el goig com a universal i necessari. El sublim i *Das ding*. Catarsi. L'art en l'època de l'*Erfahrungsarmut*.

Reproductibilitat tècnica com a antídote. Convergència del fetitxisme de les obres d'art i fetitxisme de les mercaderies.

3. Art i societat. Caràcter doble: autonomia i *fait social*. *Erinnerung* hegeliana i socialització de l'art: la solució de Lukács. Melancolia i modernitat. Politització de l'art: de l'art com a enemic del poble a l'art com a forma de vida. L'última resplendor de la intel·ligència europea: restrospecció del surrealisme. Esteticització de la política. Schiller i l'educació estètica de la humanitat. El romanticisme i la construcció d'una nova mitologia.

Bibliografia bàsicaADORNO, T. W. *Aesthetische Theoria*. Frankfurt am Main: 1970. (Versió castellana: Taurus, 1971)...... *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1970.BENJAMIN, W. *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1972.BOZAL, V. (ed.). *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. 2 vol. Madrid: Visor, 1996.GIVONE, S. *Storia dell'estetica*. (Versió castellana: Madrid: Tecnos, 1990).ROCHLITZ, R. *Theories esthétiques après Adorno*. Paris: Actes Sud, 1990.TATARKIEWICZ, W. *History of Aesthetics*. 4 vol. La Haia, Mouton i Varsòvia: Polish Scientific Publishers, 1970-1974. (Versió castellana: 3 vol. Madrid: Akal, 1991)...... *A history of six ideas: an essay in aesthetics*. La Haia: M. Nijhoff, 1980. (Versió castellana: *Historias de seis ideas*. Madrid: Tecnos, 1987).

Estètica IMatèria: *Estètica*Cicle: *II*Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Francisco Caja*Llengua: *castellà*Grup: *A2 i B1***Temari**

Contingut: fonaments de teoria estètica.

1. Art i filosofia. Els problemes històrics de l'estètica com a disciplina filosòfica. Baumgarten i la dialèctica de la il·lustració. L'art, òrgan de la filosofia. La irreconciliabilitat de l'estètica tradicional amb l'art actual. L'art contra l'estètica. Pèrdua de l'evidència de l'art. Estètica contra *Enkunstung der Kunst*.

L'universal i el particular: nominalisme.

Estètica i filosofia de la història. Antihistoricisme.

2. L'experiència estètica. De Nietzsche a Dewey. Subjecte/objecte com a equívoc. Crítica de l'estètica empírica. Abolició del subjecte i *principium individuationis*: escola de socialització o de desobediència civil. Infantilisme de l'experiència: crítica de l'estètica de la recepció.

Mimesi. Xifra i escriptura. Imitació sense imitat. Finalitat sense fi. Figura de la ignorància: el geni. La tècnica com a punt mitjà entre el no-saber i la reflexió necessària.

Les apories del gènere estètic. La qüestió de l'objecte estètic en la *Crítica del Judici*: el goig com a universal i necessari. El sublim i *Das Ding*. Catarsi. L'art en l'època de l'*Erfahrungsarmut*.

Reproductibilitat tècnica com a autòdot. Convergència del fetixisme de les obres d'art i fetixisme de les mercaderies.

3. Art i societat. Caràcter doble: autonomia i *fait social*. *Erinnerung* hegeliana i socialització de l'art: la solució de Lukács. Melancolia i modernitat. Politització de l'art: de l'art com a enemic del poble a l'art com a forma de vida. L'última resplendor de la intel·ligència europea: retrospectiva del surrealisme. Esteticització de la política. Schiller i l'educació estètica de la humanitat. El romanticisme i la construcció d'una nova mitologia.

Bibliografia bàsica

ADORNO, T. W. *Aestetische Theoria*. Frankfurt am Main: 1970. (Versió castellana: Taurus, 1971).

..... *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1970.

BENJAMIN, W. *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1972.

BOZAL, V. (ed.). *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. 2 vol. Madrid: Visor, 1996.

GIVONE, S. *Storia dell'estetica*. (Versió castellana: Madrid: Tecnos, 1990).

BOCHLITZ, R. *Theories esthétiques après Adorno*. París: Actes Sud, 1990.

TATARKEWICZ, W. *History of Aesthetics*. 4 vol. La Haya, Mouton i Varsòvia: Polish Scientific Publishers, 1970-1974. (Versió castellana: 3 vol. Madrid: Akal, 1991).

..... *A history of six ideas: an essay in aesthetics*. La Haia: M. Nijhoff, 1980. (Versió castellana: *Historias de seis ideas*. Madrid: Tecnos, 1987).

Estètica II

Matèria: Estètica **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Enrique Lynch
Llengua: castellà **Grup:** A1

Temari

Història de les idees estètiques i del vocabulari de l'estètica, des de la seva aparició a la Grècia antiga, passant per la constitució de l'autonomia de la disciplina en els segles XVIII i XIX, fins a la seva presència i el seu règim d'ús crític en la teoria contemporània de l'art.

Bibliografia bàsica

HEGEL. *Lecciones de estética*. Barcelona: Península, 1989; Madrid: Akal, 1989.
 NIETZSCHE. *Nacimiento de la tragedia*. Madrid: Alianza (diverses edicions).
 SCHILLER. *Kallias*. Barcelona: Anthropos, 1990.
 ----- *Sobre poesia ingenua y sentimental*. Madrid: Verbum, 1994.
 SHOPENHAUER. *El mundo como voluntad y representación*. Llibre III (diverses edicions).
 WITTGENSTEIN. *Lecciones y conversaciones sobre estética*. Barcelona: Paidós, 1992.

Bibliografia de referència

FERRY, Luc. *Homo aestheticus*. París: Grasset, 1990.
 SCHAEFFER, J. M. *L'Art de l'age moderne*. París: Gallimard, 1992.
 VALVERDE, J. M. *Breve historia y antología de la estética*. Barcelona: Ariel, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es requereix dels estudiants que es matriculin disposició a estudiar la matèria a partir de les obres fonamentals de la disciplina.

Estètica II

Matèria: Estètica **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Francisco Caja
Llengua: castellà **Grup:** A2 i B1

Temari

1. Art i llenguatge. Expressió i sentit. Crisi de sentit. Logicitat. Símbol i al·legoria. Al·legoria i estètica: l'al·legoria, ¿categoria estètica o extraestètica? La dimensió de l'al·legoria. *Ursprung des deutschen Trauerspiel* de W. Benjamin. Etapes de l'al·legoria. Baudelaire, poeta al·legòric. El caràcter al·legòric de l'art modern: la crítica de Lukács. Tècnica i melancolia: la fotografia com a prehistòria de la comunicació de masses. La visió al·legòrica.

2. La bellesa. Estètica de la lletgesa: dissonància. Tècnica i violència. Temor i tremolor. El lleig originari. Intempestiva. L'ideal d'allò negre. Art degenerat. Allò obscè. Sadisme. La dialèctica del senyor i l'esclau en l'experiència estètica. El sublim. Allò bell com a element més enllà del principi del bé.

3. L'aparença. Aparença i veritat de les obres d'art. Aparença en Nietzsche. La funció de la màscara i el cas Wilde. Protofenomen goethià i la seva reinterpretació en Benjamin. Aparença i bellesa: l'obra d'art com a oximoron. Mimesi i racionalitat.

Contingut de veritat de les obres d'art. Veritat com a contingut de les obres d'art. Veritat com a aparença d'allò que té aparença. Relativisme estètic. Caràcter enigmàtic de l'obra d'art. Crítica i interpretació. Convergència de la filosofia i l'art en el contingut de veritat.

Bibliografia bàsica

ADORNO, T. W. *Aestetische Theoria*. Frankfurt am Main: 1970. (Versió castellana, Taurus, 1971).
 ----- *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1970.
 BENJAMIN, W. *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1972.
 BOZAL, V. (ed.). *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. 2 vol. Madrid: Visor, 1996.
 GIVONE, S. *Storia dell'estetica*. (Versió castellana, Madrid: Tecnos, 1990).
 ROCHLITZ, R. *Theories esthétiques après Adorno*. París: Actes Sud, 1990.
 TATARKIEWICZ, W. *History of Aesthetics*. 4 vol. La Haia, Mouton i Varsòvia: Polish Scientific Publishers, 1970-1974. (Versió castellana, 3 vol. Madrid, Akal, 1991).
 ----- *A history of six ideas: an essay in aesthetics*. La Haia: M. Nijhoff, 1980. (Versió castellana: *Historias de seis ideas*. Madrid: Tecnos, 1987).

Sistema d'avaluació

Examen final i/o treball de curs.

Filosofia de la Ciència I

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Manuel Campos Havidich*
 Llengua: *catàla* Grup: AI

Objectius

Presentació, en dues parts, d'alguns dels temes centrals de la filosofia de la ciència contemporània.

Temari

En aquesta primera part es tractaran temes com ara la inducció, la contrastació d'hipòtesis, la necessitat, les lleis de la naturalesa i la causalitat.

Bibliografia bàsica

COSEE. *Introducción histórica a la filosofía de la ciencia*. Alianza Editorial.
 HEMPEL. *Filosofía de la Ciencia Natural*. Alianza Editorial.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Ciència I

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Manuel Medina Gómez*
 Llengua: *catàla i castellà* Grup: BI

Objectius

Estudi sistemàtic de la ciència com a pràctica teòrica, tècnica i social.

Temari

Anàlisi dels conceptes, les teories i les pràctiques de la ciència antiga i moderna en el seu context filosòfic, tècnic i social.

Els continguts i la bibliografia es facilitaran a principi del curs.

Bibliografia bàsica

FICHMAN, M. *Science, Technology and Society. A historical perspective*. Dubuque: Kendall/Hunt, 1993.
 MEDINA, M. *De la techne a la tecnologia*. València: Tirant Lo Blanch, 1985.

Sistema d'avaluació

Treball pràctic.
 Examen.

Filosofia de la Ciència II

Matèria: *Filosofia de la Ciència* **Cicle:** *II*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Manuel Campos Havidich*
Llengua: *català* **Grup:** *A1*

Objectius

Continuació de l'estudi de temes bàsics iniciat a Filosofia de la Ciència I.

Temari

En aquesta segona part es tractaran temes com ara l'explicació, la reducció interteòrica i el creixement del coneixement científic.

Bibliografia bàsica

COSEE. *Introducción histórica a la filosofía de la ciencia*. Alianza Editorial.
 HEMPEL. *Filosofía de la Ciencia Natural*. Alianza Editorial.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Ciència II

Matèria: *Filosofia de la Ciència* **Cicle:** *II*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Manuel Medina Gómez*
Llengua: *català i castellà* **Grup:** *B1*

Objectius

Estudi de la constitució de la tecnociència contemporània.

Temari

Sistemes i estabilitzacions tecnoteòriques i socials en el desenvolupament de la tecnociència i les seves interpretacions en la filosofia de la ciència moderna i els actuals estudis de ciència i tecnologia.

Els continguts i la bibliografia es facilitaran a principi de curs.

Bibliografia bàsica

COLLINS, H.; PINCH, T. *El Gólem. Lo que todos deberíamos saber acerca de la ciencia*. Barcelona: Crítica, 1996.
 GONZÁLEZ, M.; LÓPEZ, J. A.; LUJÁN, J. L. *Ciencia, tecnología y sociedad*. Madrid: Tecnos, 1996.

Sistema d'avaluació

Treball pràctic.
 Examen.

Filosofia Política I**Matèria: Filosofia Política****Cicle: II****Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre****Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1****Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica****Professorat: Josep M. Esquirol Calaf****Llengua: català****Grup: A1****Objectius**

Introduir l'alumne/a en la filosofia política, en primer lloc, a partir d'una reflexió historicoconceptual i, després, abordant els grans temes que habitualment s'inclouen en aquesta matèria.

Temari

1. La filosofia en la societat (el conflicte entre filosofia i política)
2. Història de la filosofia política: paradigmes i confrontacions
 - a) Aproximació metodològica: criteris hermenèutics
 - b) La filosofia política clàssica
 - c) El pensament cristià medieval
 - d) La filosofia política moderna
3. Què és filosofia política? Plantejaments contemporanis
 - a) Context i situació actual
 - b) Concepcions "radicals" (Strauss, Voegelin, Arendt, Weil)
4. La recerca d'allò polític
 - a) Allò polític com a poder-violència (M. Weber)
 - b) Allò polític com a relació amic-enemic (C. Schmitt, J. Freund)
 - c) Allò teologicopolític (C. Lefort)
 - d) Allò polític com a acció concertada (Arendt)
5. La qüestió de l'ordre i del règim polític
 - a) Les diverses classificacions dels règims polítics
 - b) La teoria de la decadència de l'ordre polític
6. Estat modern i sobirania
 - a) Gènesi històrica i significació conceptual
 - b) Fenomenologia de la crisi contemporània de l'estat
 - c) La idea d'una societat política mundial
7. Llibertat i obligació política
 - a) Diversos sentits de la idea de llibertat
 - b) Obligació política, obligació moral i desobediència civil
8. Democràcia: limitacions i apories
 - a) Models de democràcia. Representació i democràcia directa
 - b) Partits polítics i mitjans de comunicació: condició de possibilitat o limitació?
 - c) La tasca "infinita" de la democràcia

Bibliografia bàsica

ARENDDT, H. *Crisis de la República*. Madrid: Taurus, 1973.
 BOBBIO, N. *La teoría de las formas de gobierno en la historia del pensamiento político*. Mèxic: FCE, 1987.
 CHÂTELET; DUHAMEL; PISIER-KOUCHNER. *Historia del pensamiento político*. Madrid: Tecnos, 1987.

HELD, D. *Modelos de democracia*. Madrid: Alianza Editorial, 1992.
 MARITAIN, J. *El hombre y el estado*. Madrid: Encuentro, 1983.
 QUINTON, A. *Filosofía política*. Mèxic: FCE, 1974.
 RAPHAEL, D. *Problemas de filosofía política*. Madrid: Alianza, 1983.
 SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1983.
 SCHMITT, C. *El concepto de lo político*. Madrid: Alianza Editorial, 1991.
 STRAUSS, L. *¿Qué es filosofía política?* Madrid: Guadarrama, 1970.
 STRAUSS; CROPSEY. *Historia de la filosofía política*. Mèxic: FCE, 1993.
 TENZER, N. *Philosophie politique*. París: PUF, 1994.
 VALLESPÍN (ed.). *Historia de la teoría política*. 6 vol. Madrid: Alianza Editorial.
 WEIL, E. *Philosophie politique*. París: Vrin, 1989.

Sistema d'avaluació

Ressenya i examen final.

Filosofia Política IMatèria: *Filosofia Política*Cicle: *II*Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *José Manuel Bermudo Ávila*Llengua: *català*Grup: *A2 i B1***Objectius**

Introducció a la problemàtica de la filosofia política contemporània, al seu sentit en el nostre temps, a la conceptualització dels principals problemes i a l'anàlisi dels debats filosòfics més rellevants.

Temari

1. La filosofia política: el seu sentit en el nostre temps. El seu lloc en el mapa filosòfic. Filosofia, política i filosofia política
2. La política: diversos conceptes de la política. La política i la construcció de la ciutat. L'ideal polític
3. El poder polític: l'estat. Formes i fonament. La legitimitat i el contracte social
4. La llibertat política: l'obligació política i els seus límits. Llibertat individual i interès públic. Llibertat positiva i negativa
5. La democràcia: models de democràcia. Democràcia liberal i democràcia participativa. Límits del criteri de la majoria
6. La justícia: teories clàssiques i contemporànies de la justícia. La justícia com a ideal polític mínim
7. Els drets: els drets de les tres generacions. Les crítiques a la *Declaració de drets*. Els drets i la política

Bibliografia bàsica

- KYMLIKA, W. *Filosofia política contemporània*. Barcelona: FCE, 1996.
 RAPHAEL, D. *Problemas de filosofía política*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
 STRAUSS, L. *¿Qué es filosofía política?*. Madrid: Guadarrama, 1970.
 TENZER, N. *Philosophie politique*. París: PUF, 1994.
 VALLESPÍN, F. (ed.). *Historia de la teoría política*. Madrid: Alianza Editorial, 1992.

Sistema d'avaluació

1. Un comentari crític d'un text (d'una llista donada)
2. Un examen (desenvolupar 2 qüestions de 3)

Filosofia Política IIMatèria: *Filosofia Política*Cicle: *II*Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 2*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Josep Maria Esquirol Calaf*Llengua: *català*Grup: *A1***Objectius**

En continuïtat amb Filosofia Política I, l'objectiu és facilitar l'accés als temes centrals de la filosofia política. En cadascun del temes, però molt especialment en els darrers, es voldrà orientar l'alumne/a pel que fa al context i als debats actuals.

Temari

1. Teories de la justícia política (I)
 - a) Igualtat i legalitat com a significacions primeres
 - b) Iusnaturalisme, positivisme, utilitarisme, contractualisme
2. Teories de la justícia política (II): justícia i solidaritat
 - a) El debat actual: comunitarisme, llibertarisme, liberalisme social, socialdemocràcia
 - b) Més enllà de la justícia: la solidaritat com a principi polític
3. Filosofia dels drets humans
 - a) Tipologia dels drets humans. Les tres generacions
 - b) Per una fonamentació dels drets humans
 - c) Els drets humans i la dimensió política
4. La pau com a problema filosòfic
 - a) La idea de la pau perpètua
 - b) La pau i la filosofia
5. Filosofia política i filosofia de la història
 - a) La constitució de la filosofia de la història i la idea de progrés
 - b) El final de la història i l'estat universal i homogeni
 - c) Postmodernitat: final de la història i pragmatisme polític
 - d) Elements kantians: utopia, història i llibertat
6. La responsabilitat política de la filosofia
 - a) El filòsof com a "funcionari" de la humanitat
 - b) La recerca de sentit com a humanisme i llibertat

Bibliografia bàsica

- BOBBIO, N. *El tiempo de los derechos*. Madrid: Sistema, 1991.
 ESQUIROL, J. M. *Tres ensayos de filosofía política*. Barcelona: PPU, 1995.
 FERRY, L. *Philosophie politique 2. Le système des philosophies de l'histoire*. París: PUF, 1984. (Ed. castellana a FCE).
 FUKUYAMA, F. *El fin de la Historia y el último hombre*. Barcelona: Planeta, 1990.
 HÖFFE, O. *La justice politique*. París: PUF, 1991.
 JAEGER, W. *Alabanza de la ley*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1982.

PATOCKA, J. *Ensayos heréticos sobre la filosofía de la historia*. Barcelona: Península, 1988.
 PECES-BARBA, G. *Curso de derechos fundamentales*. Madrid: Eudema, 1991.
 PÉREZ LUÑO, A. *Derechos humanos, Estado de derecho y Constitución*. Madrid: Tecnos, 1991.
 RAWLS, J. *Teoría de la justicia*. Mèxic: FCE, 1985.
 SALOMON; MURPHY. *What is justice?*. Oxford: Oxford University Press, 1990.
 VAN PARLIS, Ph. *¿Qué es una sociedad justa?*. Barcelona: Ariel, 1993.

Sistema d'avaluació

Ressenya i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat Filosofia Política I.

Filosofia Política II

Matèria: *Filosofia Política*

Cicle: *II*

Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*

Hores setmanals: *Teòriques 3* *Pràctiques —* *Despatx 2*

Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*

Professorat: *José Manuel Bermudo Ávila*

Llengua: *català*

Grup: *A2 i B1*

Objectius

Pensar diversos models de comunitat política oferts pels filòsofs, tenint molt en compte el present.

Temari

1. La comunitat tancada: "comunitat d'alegries i penes" (Plató), "comunitat d'amics" (Aristòtil), "cosmopolis" (Ciceró) i "Civitas Dei" (Sant Agustí)
2. La societat oberta: l'associació de la por (Hobbes), la societat racional (Spinoza), la societat de mercaders (Locke), la societat jurídica (Kant)
3. La comunitat oberta: la comunitat de ciutadans (Rousseau), la comunitat ètica (Hegel). El comunisme filosòfic del jove Marx
4. La societat indeterminada: la concepció de la comunitat després de Nietzsche i Heidegger, desconstruccionisme i neopragmatisme. La comunitat de diàleg de Habermas
5. Retorn a l'origen: la nostàlgia de la *polis*; els comunitaristes; la nostàlgia de l'individu; els llibertarians; la impensable ciutat postmoderna

Bibliografia bàsica

BARREL-KRIEGEL, B. *Les chemins de l'Etat*. París: Calmann-Lévy, 1985.
 CHATELET, F.; PISIER, E. *Les conceptions politiques du XXè siècle*. París: PUF, 1983.
 GOYARD-FABRE, S. *Philosophie politique*. París: PUF, 1977.
 SABINE, G. *Historia de la teoria política*. Mèxic: FCE, 1963.
 TOUCHARD, J. *Historia de las ideas políticas*. Madrid: Tecnos, 1969.
 WISER, J. L. *Political Philosophy. A history of de Search for Order*. New Jersey: Englewood Cliffs. Prentice Hall, 1983.

Sistema d'avaluació

Un treball, amb condicions que ja es precisaran, i un examen sobre el temari.

Metafísica IMatèria: *Metafísica*Cicle: *II*Tipus: *troncal* Crèdits: *7.5* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 2*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Eudald Forment Giral*Llengua: *castellà*Grup: *AI***Objectius**

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica, tenint com a referència els autors de l'antiguitat i de la modernitat.

Temari

1. Gènesi històrica. Les oposicions i el retorn
2. Essencialisme, aristotelisme i idealisme
3. La metafísica de l'ésser
4. Fonaments ètics i ontològics
5. Metodologia i estructuració

Bibliografia bàsica

- CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 FORMENT, E. *Lecciones de Metafísica*. Madrid: Rialp, 1992.
 GARCÍA LÓPEZ, J. *Lecciones de metafísica*. Madrid: Rialp, 1992.
 LOBATO, A.; SEGURA, A.; FORMENT, E. *El pensamiento de Santo Tomás de Aquino para el hombre de hoy*. València: Edicep, 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final. Un treball de curs opcional.

Metafísica IMatèria: *Metafísica*Cicle: *II*Tipus: *troncal* Crèdits: *7.5* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 2*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *José M. Romero Baró*Llengua: *atalà*Grup: *A2***Objectius**

Presentar la metafísica com a ciència que apareix *després* de la física, però que es constitueix en filosofia dels principis (i per tant *abans*) d'aquesta física.

Temari

1. La metafísica, "més enllà" de la física
2. Ciència i filosofia primera en Aristòtil
3. La ciència i la metafísica en K. Popper
4. Elements del *Principia Philosophiae* de Descartes
5. Física i metafísica en Kant

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Ètica Nicomàquia*. Madrid: Gredos, 1968.
 ----- *Tratados de lógica*. Madrid: Gredos, 1988.
 DESCARTES, R. *Obras*, T. XX: *Principes de la philosophie*. Paris: Vrin, 1996.
 KANT, I. *Crítica de la razón pura*. Madrid: Alfaguara, 1994.
 POPPER, K. *El desarrollo del conocimiento científico*. Buenos Aires: Paidós, 1974.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica IMatèria: *Metafísica*Cicle: *II*Tipus: *troncal* Crèdits: *7.5* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 2*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Ignasi Guiu Andreu*Llengua: *castellà*Grup: *B1***Objectius**

En aquesta primera part es pretén desenvolupar una història de la metafísica com a història de l'ésser des del seu inici fins a Aristòtil

Temari

1. L'ens
2. La diversitat de significats de l'ens
3. La forma com a acte

Bibliografia bàsica

PARMÉNIDES. *Fragmenta*.

PLATÓ. *El sofista*.

ARISTÒTEL. *Metafísica. VII i IX*.

Sistema d'avaluació

Examen quadrimestral.

Metafísica IIMatèria: *Metafísica*Cicle: *II*Tipus: *troncal* Crèdits: *7.5* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Eudald Forment Giralt*Llengua: *castellà*Grup: *A1***Objectius**

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica, tenint com a referència els autors de l'antiguitat i de la modernitat.

Temari

1. L'ens
2. Transcendentalitat i analogia de l'ens
3. Les propietats transcendents
4. Estructures ontològiques i connexions causals
5. Metafísica de la persona

Bibliografia bàsica

CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.

FORMENT, E. *Lecciones de Metafísica*. Madrid: Rialp, 1992.

GARCÍA LÓPEZ, J. *Lecciones de metafísica tomista. Ontología. Nociones comunes*. Pamplona: EUNSA, 1995.

LOBATO, A.; SEGURA, A.; FORMENT, E. *El pensamiento de Santo Tomás de Aquino para el hombre de hoy*. València: Edicep, 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final. Un treball de curs opcional.

Metafísica II**Matèria:** *Metafísica***Cicle:** *II***Tipus:** *troncal* **Crèdits:** *7.5* **Període lectiu:** *2n semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 3* *Pràctiques —* *Despatx 1***Departament:** *Filosofia Teorètica i Pràctica***Professorat:** *José M. Romero Baró***Llengua:** *català* **Grup:** *A2***Objectius**

Presentar alguns elements de la metafísica aristotèlica.

Temari

1. Ser, dir, pensar
2. El ser com a principi
3. Abstracció i analogia
4. Estructura categorial de l'ens

Bibliografia bàsicaARISTÒTIL. *Tratados de lógica*. Madrid: Gredos, 1982.-----, *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.RAYMAEKER, L. *Filosofía del ser*. Madrid: Gredos, 1968.SANT AGUSTÍ. *La Trinidad*, BAC, Madrid, 1985.**Sistema d'avaluació**

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica II**Matèria:** *Metafísica***Cicle:** *II***Tipus:** *troncal* **Crèdits:** *7.5* **Període lectiu:** *2n semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 3* *Pràctiques —* *Despatx 1***Departament:** *Filosofia Teorètica i Pràctica***Professorat:** *Ignasi Guix Andreu***Llengua:** *castellà* **Grup:** *BI***Objectius**

Aquesta segona part continua la història de l'ésser, iniciada en la primera part, arribant fins els nostres dies.

Temari

1. L'ésser com a acte.
2. L'equívoc metafísic
3. Ésser, veritat i bé.

Bibliografia bàsicaHEIDEGGER, M. *De l'essència de la veritat*.KANT, I., *L'únic fonament possible per a una demostració de l'existència de Déu*.SANT TOMÀS, *De ente et essentia*.SUAREZ, F. *Disputacions metafísiques. II i XXXI*.**Sistema d'avaluació**

Examen quadrimestral.

Antropologia Filosòfica Contemporània: Sartre i Camus, II

Matèria: *Antropologia Filosòfica Contemporània* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Agustín González Gallego*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

Exposició i discussió de temes nuclears d'ambdós autors.

Temari

1. SARTRE: *Crítica de la raó dialèctica*
2. CAMUS: *L'home rebel*

Bibliografia bàsica

Les obres citades.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Antropologia Filosòfica Contemporània: G. Deleuze i la Imatge

Matèria: *Antropologia Filosòfica Contemporània* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel Morey Farré*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

Aquí es proposa un apropament al pensament de Deleuze que es recolza, gairebé exclusivament, en una lectura dels seus textos sobre cinema [*L'image-mouvement, L'image-temps*; trad. cast. a l'editorial Paidós], en la hipòtesi que aquests ens proposen en última instància, a través d'una sèrie travada de nocions-eines, una via més àmplia d'accés per reflexionar sobre el caràcter filmic de les nostres formes de consciència contemporània. Es tracta d'un treball en el qual, amb una panoràmica general, ens recolzarem en una hipòtesi amb pretensions de validesa únicament quant a la seva capacitat de vertebració discursiva: la d'un paral·lelisme amb profunditat entre els projectes (i procediments) d'*El naixement de la tragèdia* de Nietzsche, en el context decimonònic i atenent a l'àmbit d'allò teatral, i els textos sobre cinema (*Imatge-moviment i imatge-temps*) de Deleuze, en el context del nostre fi de mil·lenni.

Bibliografia bàsica

La bibliografia de base són els textos esmentats. La complementària s'anirà indicant al llarg del curs.

Sistema d'avaluació

Un comentari de text al final del període.

Problemes d'Estètica en la Música, IMatèria: *Estètica*Cicle: *II*Tipus: *optativa*Crèdits: *6*Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2**Pràctiques --**Despatx 2*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Enrique Lynch*Llengua: *castellà*Grup: *AI***Objectius**

Investigació al voltant d'algunes qüestions centrals d'estètica en relació amb l'experiència musical.

Temari

- La immediata: entorn l'experiència de la música
- So, tonalitat, veu
- Música i subjectivitat
- Allò abstracte

Bibliografia bàsica

- ADORNO, T. W. *Filosofia de la nueva música*. (A. Bixio, trad.). Buenos Aires: De. Sur., 1969.
- BARTHES, R. *Lo obvio y lo obtuso: imágenes, gestos, voces*. (C. Fernández Medrano, trad.). Barcelona: Paidós, 1996.
- BLOCH, E. *Essays on the philosophy of music*. (P. Palmer, trad.). (D. Drew, introd.). Cambridge: Cambridge University Press, 1985.
- BOULEZ, P. *Hacia una estética musical*. (P. Thévenin, comp.). (J. Musto i H. Garcí Rooles, trad.). Caracas: Monte Ávila, 1966.
- P. *Puntos de referencia*. (E. J. Prieto, trad.). (M. T. Criscuolo, rev.). (J. -J Nattiez, pròleg). Barcelona: Gedisa, 1984.
- COPLAND, A. *Cómo escuchar la música*. (J. Bal y Gay, trad.). (W. Schuman, introd.). Madrid: Fondo de Cultura Económica, 1995.
- DAHLHAUS, C. *Estética de la música*. (J. L. Milán, trad.). (J. L. Olives, rev.). Berlín: Edition Reichenberger, 1996.
- DESPIRS, J. -P. *La música y el cerebro*. (J. -J. Nattiez, pròleg). (M. R. Segura, trad.). Barcelona: Gedisa, 1989.
- FRANCES, R. *La perception de la musique*. París: J. Vrin, 1984. Études de Psychologie et de Philosophie.
- FUBINI, E. *Estetica della musica*. Bolonia: Il Mulino, 1995.
- GENETTE, G. *L'Oeuvre de l'art: Inmanence et transcendance*. París: Editions Du Seuil, 1994.
- HEGEL, G. W. F. *Estética. Vol. 7: La pintura y la música*. (A. Llanos, trad. i ed.). Buenos Aires: Siglo Veinte, 1985.
- *Lecciones sobre la estética*. (A. Brotons Muñoz, trad.). Madrid: Akal, 1989.
- HOFSTADTER, D. R. *Gödel, Escher, Bach: un eterno y gracil bucle*. (M. Usabiaga i A. López Rousseau, trad.). (Preparada per F. Simonetti, A. Parada i López Lamadrid). Barcelona: Tusquets, 1987.
- JIMÉNEZ, M. *Theodor Adorno: Arte, ideología y teoría del arte*. (A. Leal, C., trad.). Buenos Aires: Amorrortu, 1977.
- KIERKEGAARD, S. *Diapsalmata. El erotismo musical*. (D. Gutiérrez Rivero, trad. i ed.). A: *Estudios estéticos*. Málaga: Agora, 1996.
- LIÉBERT, G. *Nietzsche et la musique*. París: Presses Universitaires de France, 1995.

LYNCH, E. *Dioniso dormido sobre un tigre: A través de Nietzsche y su teoría del lenguaje*. Barcelona: Destino, 1993.

- PADDISON, M. *Adorno's aesthetics of music*. Cambridge: Cambridge University Press, 1993.
- PHILONENKO, A. *Schopenhauer: Una filosofía de la tragedia*. (G. Muñoz Alonso, trad.). (J. Córdoba, rev.). Barcelona: Anthropos, 1989.
- ROSSEN, C. *L'Esthétique de Schopenhauer*. París: Presses Universitaires de France, 1989.
- ROUSSEAU, J. -J. *Essai sur l'origine des langues ou il est parlé de la mélodie et de l'imitation musicale*. (J. Starovinski, ed.). París: Gallimard, 1990.
- ROWELL, L. *Introducción a la filosofía de la música: Antecedentes históricos y problemas estéticos*. (M. Wald, trad.). Barcelona: Gedisa, 1985.
- SCHOPENHAUER, A. *El mundo como voluntad y representación*. (F. Sauer, introd.). (E. Ovejero Maury, trad.). Mèxic: Porrúa, 1987.
- SCRUTON, R. *The aesthetics of music*. Londres: Oxford University Press, 1997.
- WITTGENSTEIN, L. *Zettel*. (G. E. M. Anscombe i G. H. von Wright, ed.). (O. Castro i C. U. Moulines, trad.). Mèxic: Universidad Nacional Autónoma de México, 1979.
- *Observaciones*. (G. H. V. Wright i H. Nyman, ed.). (E. C. Frost, trad.). Madrid: Siglo XXI, 1981.
- *Ocasiones filosóficas 1912-1951*. (J. C. Klage i A. Nordmann, ed.). (A. García Rodríguez, trad.). Madrid: Cátedra, 1997.

Sistema d'avaluació

Treball escrit elaborat conjuntament amb el professor.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es requereix dels estudiants:

- Haver cursat i aprovat almenys dos quadrimestres d'Estètica troncal.
- Disposició a estudiar sobre la base dels texts recomanats.

Problemes d'Estètica en la Música, II

Matèria: Estètica	Cicle: II
Tipus: optativa	Crèdits: 6
Hores setmanals: Teòriques 2	Pràctiques — Despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura	
Professorat: Enrique Lynch	
Llengua: castellà	Grup: A1

Temari

Investigació entorn d'algunes qüestions centrals d'estètica en relació amb el llenguatge musical:

- La variació i la forma musical
- Examen de les teories sobre la música
- Esriptura, notació, composició
- Expressió i representació

Bibliografia bàsica

- ADORNO, T. W. *Filosofia de la nueva música*. (A. Bixio, trad.). Buenos Aires: De. Sur., 1969.
- BARTHES, R. *Lo obvio y lo obtuso: imágenes, gestos, voces*. (C. Fernández Medrano, trad.). Barcelona: Paidós, 1996.
- BLOCH, E. *Essays on the philosophy of music*. (P. Palmer, trad.). (D. Drew, introd.). Cambridge: Cambridge University Press, 1985.
- BOULEZ, P. *Hacia una estética musical*. (P. Thévenin, comp.). (J. Musto i H. Garcí Rooles, trad.). Caracas: Monte Ávila, 1966.
- P. *Puntos de referencia*. (E. J. Prieto, trad.). (M. T. Criscuolo, rev.). (J. -J. Nattiez, pròleg). Barcelona: Gedisa, 1984.
- COPLAND, A. *Cómo escuchar la música*. (J. Bal y Gay, trad.). (W. Schuman, introd.). Madrid: Fondo de Cultura Económica, 1995.
- DAHLHAUS, C. *Estética de la música*. (J. L. Milán, trad.). (J. I. Olives, rev.). Berlín: Edition Reichenberger, 1996.
- DESPIRS, J. -P. *La música y el cerebro*. (J. -J. Nattiez, pròleg). (M. R. Segura, trad.). Barcelona: Gedisa, 1989.
- FRANCÈS, R. *La perception de la musique*. París: J. Vrin, 1984. Études de Psychologie et de Philosophie.
- FUBINI, E. *Estetica della musica*. Bolonia: Il Mulino, 1995.
- GENETTE, G. *L'Oeuvre de l'art: Inmanence et transcendance*. París: Editions Du Seuil, 1994.
- HEGEL, G. W. F. *Estética. Vol. 7: La pintura y la música*. (A. Llanos, trad. i ed.). Buenos Aires: Siglo Veinte, 1985.
- *Lecciones sobre la estética*. (A. Brotons Muñoz, trad.). Madrid: Akal, 1989.
- HOFSTADTER, D. R. *Gödel, Escher, Bach: un eterno y gracil bucle*. (M. Usabiaga i A. López Rousseau, trad.). (Preparada per F. Simonetti, A. Parada i López Lamadrid). Barcelona: Tusquets, 1987.
- JIMÉNEZ, M. *Theodor Adorno: Arte, ideología y teoría del arte*. (A. Leal, C., trad.). Buenos Aires: Amorrortu, 1977.
- KIERKEGAARD, S. *Diapsalmata. El erotismo musical*. (D. Gutiérrez Rivero, trad. i ed.). A: *Estudios estéticos*. Màlaga: Agora, 1996.
- LIÉBERT, G. *Nietzsche et la musique*. París: Presses Universitaires de France, 1995.
- LYNCH, E. *Dioniso dormido sobre un tigre: A través de Nietzsche y su teoría del lenguaje*. Barcelona: Destino, 1993.
- PADDISON, M. *Adorno's aesthetics of music*. Cambridge: Cambridge University Press, 1993.

- PHILONENKO, A. *Schopenhauer: Una filosofía de la tragedia*. (G. Muñoz Alonso, trad.). (J. Córdoba, rev.). Barcelona: Anthropos, 1989.
- ROSSEN, C. *L'Esthétique de Schopenhauer*. Paris: Presses Universitaires de France, 1989.
- ROUSSEAU, J. -J. *Essai sur l'origine des langues ou il est parlé de la mélodie et de l'imitation musicale*. (J. Starovitski, ed.). Paris: Gallimard, 1990.
- ROWELL, L. *Introducción a la filosofía de la música: Antecedentes históricos y problemas estéticos*. (M. Wald, trad.). Barcelona: Gedisa, 1985.
- SCHOPENHAUER, A. *El mundo como voluntad y representación*. (F. Sauer, introd.). (E. Cvejero Maury, trad.). México: Porrúa, 1987.
- SCRUTON, R. *The aesthetics of music*. Londres: Oxford University Press, 1997.
- WITTGENSTEIN, L. *Zettel*. (G. E. M. Anscombe i G. H. von Wright, ed.). (O. Castro i C. U. Moulines, trad.). México: Universidad Nacional Autónoma de México, 1979.
- *Observaciones*. (G. H. V. Wright i H. Nyman, ed.). (E. C. Frost, trad.). Madrid: Siglo XXI, 1981.
- *Ocasiones filosóficas 1912-1951*. (J. C. Klagge i A. Nordmann, ed.). (A. García Rodríguez, trad.). Madrid: Cátedra, 1997.

Sistema d'avaluació

Dos treballs escrits fets conjuntament amb el professor.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es requereix als estudiants:

- Haver cursat i aprovat almenys dos quadrimestres d'Estètica troncal.
- Disposició a estudiar sobre la base dels textos recomanats.

Qüestions fonamentals de Bioètica

Matèria: *Ètica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Misericòrdia Anglès Cervelló*
 Llengua: *català* Grup: *B1*

Objectius

Introducció a la bioètica posant l'èmfasi en la fonamentació de la bioètica com a camp de coneixement interdisciplinari.

Temari

1. Definició de bioètica. Gènesi, evolució i relació amb altres disciplines
2. Principals concepcions de la bioètica i del seu mètode. Els principis de beneficiència, autonomia i justícia
3. Aplicació a les grans qüestions de la Bioètica dels temes anteriors

Bibliografia bàsica

DURAND, G. *La Bioètica*. Bilbao: Desclée de Brouwer, 1992.
 GRACIA, D. *Fundamentos de Bioètica*. Madrid: Eudema, 1989.
 HOWELL-SALE, *Life Choices*. Georgetown UP, 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Bioètica i drets humans

Matèria: *Ètica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Margarita Boladeras Cucurella*
 Llengua: *català* Grup: *A1*

Objectius

1. Introduir a les qüestions més rellevants de la bioètica
2. Donar informació bibliogràfica i de textos legals
3. Promoure l'anàlisi i la reflexió necessàries per a la presa de decisions

Temari

1. Les aplicacions de la ciència i la tècnica en els problemes de la vida i de la mort. La societat contemporània i les perspectives de futur. Els principals bioètics
2. L'inici de la vida humana individual i els seus problemes
3. Eutanàsia. Amplitud de la casuística
4. Ètica i medicina. La cura. L'experimentació humana. El projecte Genoma
5. Bioètica i drets humans

Bibliografia bàsica

BOLADERAS, M. *Bioètica*. Madrid: Síntesis, 1998.
 GRACIA, D. *Procedimientos de decision en ética clínica*. Madrid: Eudema, 1991.
 HOTTOIS, G. i altres (ed.). *Les mots de la bioéthique: un vocabulaire encyclopédique*. Brusel·les: De Boeck, 1993.
 NINO, C. S. *Ètica y derechos humanos*. Barcelona: Ariel, 1989.

Sistema d'avaluació

- 1) Treball exposat i discutit a classe.
- 2) Dos comentaris de text al final del quadrimestre.

Idees sobre la naturalesa humana

Matèria: Ètica **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** — **Despatx** 2
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Margarita Mauri Álvarez
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

Anàlisi i estudi de diferents concepcions de la naturalesa humana per tal de veure les repercussions que aquests plantejaments tenen a l'hora de configurar un sistema ètic.

Temari

1. Plató
2. Aristòtil
3. Sant Tomàs d'Aquino
4. D. Hume
5. Ch. Darwin
6. K. Marx
7. F. Nietzsche
8. S. Freud
9. L. Wittgenstein
10. B. F. Skinner
11. K. Lorz

Bibliografia bàsica

Se seguiran els llibres de text següents:

STEVENSON, L. *Siete teorías sobre la naturaleza humana*. Madrid: Cátedra, 1995.
 TRIGG, R. *Ideas of Human Nature*. Reimp. Oxford: Blackwell, 1989.

Sistema d'avaluació

1. Examen.
2. Treball.
3. Exposició oral.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana el coneixement de la llengua anglesa.

Criteris de correcció dels exàmens:

1. Expressió clara, acurada i precisa.
2. Ús del vocabulari propi de cada autor.
3. Adequació pregunta-resposta.
4. Presentació formal i ortogràfica correcta.

Virtuts i valors

Matèria: Ètica **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** — **Despatx** 2
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Margarita Mauri Álvarez
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

Anàlisi i estudi de diversos temes ètics a través de fragments de les obres d'alguns filòsofs i d'articles contemporanis.

Temari

1. Virtut i moralitat
2. La moralitat i els altres
3. La moralitat i un mateix
4. Relacions personals
5. La moralitat i la societat
6. Valors i vida bona

Bibliografia bàsica

Se seguirà el següent llibre de text:

HALBERSTAM, J. *Virtues and Values. An Introduction to Ethics*. Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1988.

Sistema d'avaluació

1. Examen
2. Treball
3. Exposició oral

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els criteris de correcció en l'examen seran els següents:

1. Expressió clara, acurada i precisa.
2. Domini del vocabulari específic de cada tema.
3. Adequació pregunta-resposta.
4. Presentació formal i ortogràfica correcta.

Història de la Filosofia Contemporània: Pensament i DecisióMatèria: *Filosofia Contemporània*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Santiago López Petit*Llengua: *castellà*Grup: *BI***Temari**

L'anàlisi de la crisi i del pensament crític es perllonga amb una aproximació entre filosofia i política. Aquesta perllongació és possible perquè s'hi vincula la incertesa com a dimensió associada a la crisi i la necessitat de la decisió. S'analitza la relació entre el pensament i l'ordre, allò polític en especial, i el problema de la decisió.

Bibliografia bàsica

A més de la indicada en la primera part del curs:

LÓPEZ PETIT, S. *Horror Vacui*. Madrid: Siglo XXI. 1997.

LUHMANN, N. *Macht* Stuttgart: Enke. 1975.

SCHMITT, C. *Der Begriff des Politischen*. Munich/Leipzig: 1932. (És necessària la traducció d'Alianza).

BONVECCHIO, C. *Decisionismo. La dottrina di C. Schmitt*. Milà: 1984.

FOUCAULT, M. *Vigilar y Castigar*. Madrid: Siglo XXI. 1982

----- *La gouvernementalité*. Actes. 1986. (Núm. 54).

GRAF VON KROCKOW, C. *Die Entscheidung. Eine Untersuchung über E. Jünger, C.*

Schmitt, M. Heidegger. Frankfurt a. M.: Campus. 1990.

Sistema d'avaluació

Realització d'un treball.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat prèviament l'assignatura d'Història de la Filosofia Contemporània impartida pel mateix professor.

Història de la Filosofia Contemporània: Art i CompromísMatèria: *Filosofia Contemporània*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Antonio Aguilera Pedrosa*Llengua: *castellà*Grup: *BI***Objectius**

La relació entre art i política des de la discussió recent, especialment alemanya però ja internacional, que pressuposa tant una estètica postadorniana (és a dir, que ha assimilat els efectes de la *Teoria estètica* d'Adorno i que percep les seves limitacions) i que va més enllà del postestructuralisme francès i de l'hermenèutica d'inspiració heideggeriana.

Temari

Temes rellevants per a la discussió esmentada en els objectius són el concepte d'institució artística i l'efecte de la neoavantguarda, la possible soberania de l'art, l'art com a fet social. A més d'altres conceptes com el de compromís i el seu qüestionament, l'avantguarda i la seva radicalització, el concepte d'autonomia artística, la crisi de l'aparença i la mercantilització.

Bibliografia bàsica

BÜRGER, P. *Teoría de la vanguardia*. Ed. Península.

----- *Crítica de la estética idealista*. Visor.

MENKE, CR. *La soberanía del arte*. Visor.

BRECHT, B. *El compromiso en literatura y arte*. Península.

ADORNO, TH. *Teoría estética*. Taurus. (Traducció molt deficient del tom 7 dels *Gesammelte Schriften*).

LINDER/LÜDKE (comp.). *Materialien zur ästhetischen Theorie Th. W. Adornos*. Frankfurt.

ZUIDERVAART, L. *Adorno's Aesthetic Theory*. Massachusetts.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball; es valorarà l'exposició oral a classe.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es requereix un coneixement suficient de la filosofia contemporània.

Història de la Filosofia Contemporània: Lectura de Simone Weil i Maria Zambrano

Matèria: *Filosofia Contemporània* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Carmen Revilla Guzmán*
 Llengua: *castellà* Grup: *AI*

Objectius

Lectura i comentari d'una selecció de texts d'aquestes autores que permetin aclarir aspectes centrals del seu pensament, i en els quals s'observa una actitud teòrica comuna, atenent als nuclis temàtics que es recullen en el temari.

Temari

1. L'àmbit de l'experiència
2. La recuperació del passat
3. El llenguatge de la filosofia

Bibliografia bàsica

- WEIL, S. *Ecrits sobre la guerra*. València: Bromera. 1997.
 ----- *Echar raíces*. Madrid: Trotta. 1996.
 ZAMBRANO, M. *Hacia un saber sobre el alma*. Madrid: Alianza. 1993.
 ----- *Los intelectuales en el drama de España y escritos de la guerra civil*. Madrid: Trotta, 1998.
 ----- *Los bienaventurados*. Madrid: Siruela. 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Contemporània: Fenomenologia i Ontologia

Matèria: *Filosofia Contemporània* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Josep Mª Bech Duró*
 Llengua: *castellà* Grup: *AI*

Objectius

Explorar la fase final del pensament de Maurice Merleau-Ponty i avaluar-lo com a plausible culminació de la tradició fenomenològica.

Temari

- L'abast ocultatiu de la filosofia de la consciència i de la teleologia de la intencionalitat - Sentit viscut i sentit corporal - El problema de l'heterogeneïtat del ser - L'aprofundiment fenomenològic en els processos perceptiu - Allò visible es presenta en allò invisible com a originàriament no presentable - El caràcter irreductible de l'experiència inicial del món - La relació amb el ser és indissociable tant de la separació com de l'absència de sentit - El treball de l'expressió i l'opacitat del sentit - Una ontologia d'allò sensible - La fenomenitat del fenomen rau en la vinculació interna de veritat i falsedat, d'actualitat palpable i inactualitat manifestadora - L'àmbit de la idealitat és una dimensió del fenomen, i com a tal es descabdella fenomenicament - La idealitat es dona en filigrana en allò sensible - L'enigma de la visió és el de la presència - És propi d'allò que apareix, donar-se en una distància que no és pas l'inrevés de la proximitat - L'aparició sensible com a segment del logos tàcit del món

Bibliografia bàsica

- MERLEAU-PONTY, M. *Le visible et l'invisible*. Gallimard.
 ----- *Notes de Cours 1959-1961*. Gallimard.
 WALDENFELS, B. *Phänomenologie in Frankreich*. Suhrkamp.
 BARBARAS, R. *De l'être du phénomène. Sur l'ontologie de Merleau-Ponty*. Millon.

Sistema d'avaluació

Hi haurà una prova escrita al final del semestre.

Història de la Filosofia Contemporània: Filosofia i HermenèuticaMatèria: *Filosofia Contemporània*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Carmen Revilla Guzmán*Llengua: *castellà*Grup: *AI***Objectius**

Analitzar la noció d' "experiència hermenèutica" a partir de la lectura i el comentari d'alguns texts de Gadamer, que permetran destacar també la dimensió eticopolítica de la seva proposta teòrica i les seves connexions amb altres plantejaments contemporanis.

Temari

1. El context teòric de la filosofia gadameriana: problemes, influències i perspectives
2. Experiència i comprensió
3. La reflexió hermenèutica i la "consciència de la història efectiva"
4. L'experiència de l'obra d'art: la noció de joc
5. L'hermenèutica com a "filosofia pràctica"

Bibliografia bàsica

- GADAMER. *Verdad y Método*. Salamanca: Sígueme. (Cap.: "La ontologia de la obra de arte" i "Fundamentos para una teoría de la experiencia hermenéutica").
- *La actualidad de lo bello*. Barcelona: Paidós, 1991.
- *El problema de la conciencia histórica*. Madrid: Tecnos, 1993.
- *En conversación con H. G. Gadamer*, Ed. de Carsten Dutt. Madrid: Tecnos, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball d'investigació. També es valorarà l'exposició oral del treball a classe.

Història de la Filosofia Contemporània: Pensament i CrisiMatèria: *Filosofia Contemporània*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Santiago López Petit*Llengua: *castellà*Grup: *BI***Temari**

L'evolució de la ciència moderna, les transformacions polítiques dels últims anys i, per descomptat, la mateixa reflexió filosòfica contemporània han posat en crisi tota referència metafísica i, amb ella, la possibilitat mateixa del pensament crític. Evitant tot "retorn a..." es tractarà d'analitzar alguns intents de reflexió crítica on s'aborden qüestions com: el subjecte polític, el treball, l'estat del benestar... i la noció mateixa de crisi.

Bibliografia bàsica

- LÓPEZ PETIT, S. *Entre el ser y el poder. Una apuesta por el querer vivir*. Madrid: Siglo XXI. 1994.
- LYOTARD, J. F. *La condition postmoderne*. París: Minuit. 1979.
- MARX, C. *Los Fundamentos de la Crítica de la Economía Política*. Madrid: Comunicación. 1972.
- NEGRI, A. *Marx oltre Marx*. Milà: Feltrinelli. 1979.
- OFFE, A. *Strukturprobleme des kapitalistischen Staates*. Frankfurt a. M.: Suhrkamp. 1972.

Sistema d'avaluació

Realització d'un treball.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat prèviament l'assignatura Història de la Filosofia Contemporània impartida pel mateix professor.

Temes de Filosofia de la Ciència: Causalitat**Matèria:** *Filosofia de la Ciència***Cicle:** *II***Tipus:** *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 2* *Pràctiques —* *Despatx 2***Departament:** *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència***Professorat:** *Manuel Campos Havidich***Llengua:** *català***Grup:** *AI***Temari**

Estudi del concepte de causalitat

Bibliografia bàsicaBUNGE. *Causalidad*. EUDEBA.MACKIE. *The cement of the universe*. Oxford.**Sistema d'avaluació**

Presentació i/o treball

Temes de Filosofia de la Ciència: El Creixement del Coneixement Científic**Matèria:** *Filosofia de la Ciència***Cicle:** *II***Tipus:** *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 2* *Pràctiques —* *Despatx 2***Departament:** *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència***Professorat:** *Manuel Campos Havidich***Llengua:** *català***Grup:** *AI***Objectius**

Pràctica d'avaluació d'innovacions i desenvolupaments tecnocientífics.

Temari

Estudi de la idea de progrés en ciència.

Bibliografia bàsicaLAUDAN. *La ciencia y el relativismo*. AlianzaKUHN. *La estructura de las revoluciones científicas*. FCE.**Sistema d'avaluació**

Presentació i/o treball

Temes de Cosmologia: L'Espai

Matèria: *Filosofia de la Natura* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Josep M. Petit Sullà*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

Conèixer les múltiples implicacions filosòfiques dels diferents plantejaments sobre l'espai.
 Fixar-se en la relació espai-bloc.

Temari

1. La *jora* platònica
2. El lloc en Aristòtil
3. Lloc interior i lloc exterior en Descartes
4. L'espai absolut de Newton
5. El lloc com a relació en Leibniz
6. L'espai com a forma pura de la intuïció en Kant
7. Les dimensions de l'espai
8. Espai i moviment
9. La teoria de la relativitat restringida
10. Espai i univers

Bibliografia bàsica

FRASSEN, BAS C. VAN. *Introducción a la filosofía del tiempo y del espacio*. Barcelona: Ed. Labor, 1978.
 NYS, D. *La notion d'espace*. Brusel·les: 1901.
 RIGAN, M. *Lugar i espacio*. Barcelona: PPU, 1986.

Sistema d'avaluació

Examen escrit i treball voluntari.

Temes de Cosmologia: El Temps

Matèria: *Filosofia de la Natura* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Antoni Prevosti Monclús*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Temari

1. Aporètica del temps
2. Dues sèries de termes temporals
3. Temps i moviment. Vessant físic en l'estudi del temps
4. El concepte de temps en la física actual
5. La mesura del moviment i la mesura del temps
6. El temps com a nombre del moviment
7. Qui mesura el temps? El temps en l'ànima
8. Present, passat i futur
9. La simultaneïtat i la unicitat del temps
10. Temps absolut o temps relacional
11. La fletxa del temps
12. El temps com a forma a priori de la sensibilitat
13. Temps i eternitat

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Física IV*.
 BERGSON. *Durée et simultanéité*. París: Alcan, 1922
 CONRAD-MARTIUS, H. *El tiempo*. Madrid: Rev. de Occidenta, Madrid, 1958
 MELLOR, D. H. *Real time*. Cambridge UP, 1981.
 PLATÓ. *Timeu* (trad. Francisco Lisi, A: *Diálogos VI*. Madrid: Gredos, 1992)
 PLOTÍ. *Enèada III, 7*. (Trad. J. Igal, A: *Enéadas III-IV*. Madrid: Gredos, 1985)
 SAN AGUSTÍN. *Confesiones XI*. Barcelona: Bruguera, 1984.

Sistema d'avaluació

Participació activa a les classes.
 Examen final sobre les lectures obligatòries que s'indicanen, extretes de la bibliografia bàsica.
 Treball voluntari.

Temes de Filosofia del Llenguatge: Modalitat i LlenguatgeMatèria: *Filosofia del Llenguatge*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*Professorat: *Manuel Pérez Otero*Llengua: *castellà*Grup: *B1***Objectius**

Familiaritzar l'alumne amb la noció de necessitat i d'altres conceptes modals, atenent especialment a la seva expressabilitat en el llenguatge. Destacarem les aportacions de dos dels filòsofs més importants i influents de la segona meitat del segle XX, les idees dels quals representen concepcions contraposades en filosofia del llenguatge i en metafísica: Quine i Kripke. L'examen de les innovadores tesis de Kripke ens conduirà també a abordar la teoria de la referència directa; estudiar els trets principals d'aquesta teoria és l'altre objectiu del curs.

Temari

1. Llenguatge i necessitat
2. Els arguments de Quine contra la modalitat
3. Kripke: semàntica de mons possibles
4. La teoria de la referència directa
5. Veritats necessàries i veritats *a priori*
6. Identitat transmundana i essencialisme

Bibliografia bàsica

- FORBES, Graeme. *The Metaphysics of Modality*. Oxford: Clarendon Press, 1985.
 KRIPKE, Saul. "Identidad y necesidad". A: Valdés (ed.). 1971
 - - - - . *El nombrar y la necesidad*. Mèxic: UNAM, 1985.
 LEWIS, David. *On the Plurality of Worlds*. Oxford: Brasil Blackwell, 1986.
 LINSKY, Leonard. *Reference and Modality*. Oxford: Oxford University Press, 1971.
 PUTNAM, Hilary. "El significado de significado". A: Valdés (ed.). 1975
 QUINE, Willard V.O. "Referencia y modalidad". A: Quine W.O. *Desde un punto de vista lógico*. Barcelona: Orbis, 1984; también A: Valdés (ed.).
 QUINE, Willard V.O. *Palabra y objeto*. Barcelona: Labor, 1968.
 QUINE, Willard V.O. "Revisión de las intensiones". A: Quine W.O. *Teorías y cosas*. Mèxic: UNAM, 1986.
 SALMON, Nathan U. *Reference and Essence*. Princeton: Princeton University Press, 1989.
 SEARLE, John R. "Nombres propios y descripciones". A: Valdés (ed.), 1967.
 VALDÉS, Luis M. (ed.) *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.

Sistema d'avaluació

Breus treballs durant el curs i examen final.

Temes de Filosofia del Llenguatge: El Tractatus i les Investigacions de WittgensteinMatèria: *Filosofia del Llenguatge*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*Professorat: *Manuel García-Carpintero Sánchez-Miguel*Llengua: *castellà*Grup: *A1***Objectius**

Oferir una interpretació i una avaluació crítica de les tesis centrals del *Tractatus Logico-Philosophicus* de Wittgenstein, prenent en consideració especialment les objeccions que Wittgenstein presentarà contra elles en la seva obra posterior; les *Investigacions Filosòfiques*. La qüestió central serà si, com suggerix Wittgenstein, les idees del *Tractatus* sobre el llenguatge constitueixen l'única alternativa acceptable a les de les *Investigacions*.

Temari

1. El problema del *Tractatus*
2. Signes icònics i llenguatges figuratius
3. L'espai lògic i el significat de les expressions lògiques
4. La teoria de la representació del *Tractatus*
5. L'explicació de la necessitat lògica
6. Dir i mostrar
7. El fenomenalisme i el solipsisme en el *Tractatus*

Bibliografia bàsica

- ANSCOMBE, G.E.M. *Una introducción al Tractatus de Wittgenstein*. Buenos Aires: El Ateneo.
 GARCÍA-CARPINTERO, Manuel. *Las palabras, las ideas y las cosas*. Barcelona: Ariel, 1996.
 PEARS, L. David. *The False Prison*. Oxford: Oxford UP.
 STENIUS, Eric. *An Introduction to Wittgenstein Tractatus*. Londres: Thoemmes.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Política, ètica i economia**Matèria:** *Filosofia Política***Cicle:** *II***Tipus:** *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 2* *Pràctiques —* *Despatx 2***Departament:** *Filosofia Teorètica i Pràctica***Professorat:** *Francisco López Frias***Llengua:** *castellà***Grup:** *B1***Objectius**

Ofèrir informació sistemàtica sobre les qüestions fonamentals de l'economia política en les seves relacions amb l'ètica, fixant els conceptes bàsics que permetin entendre el programa.

Temari

1. Les doctrines econòmiques de Grècia al Renaixement
2. Els economistes polítics i l'*Escuela de Salamanca*
3. La teoria política moderna. Hobbes
4. Locke, Shaftesbury, Mandeville, Hutcheson i Hume
5. L'utilitarisme clàssic i la seva evolució: Bentham, Mill i Sidgwick
6. El neixement de l'economia política: A. Smith, D. Ricardo Th. Malthus
7. El mercat i els seus adversaris: Marx, Marchall, Keynes i Hayek
8. Teoria econòmica del benestar i estat de benestar
9. Teoria de jocs i les seves aplicacions. Coacció i col·laboració
10. La teoria de la decisió pública (*Public Choice*) de J. M. Buchanan

Bibliografia bàsica

- JASAY, A. de. *El estado. La lógica del poder político*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.
 O'BRIEN, D.P., *Los economistas clásicos* Madrid: Alianza, 1989.
 SPERGLER, J. J. ; ALLEN, W.R. (ed.). *El pensamiento económico de Aristóteles a Marchall*. Madrid: Tecnos, 1971.
 VALLESPÍN, F. *Historia de la Teoría pública*. Madrid: Alianza, 1990 i seg.

Sistema d'avaluació

Examen i/o treball acceptat abans del 30 de novembre.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Hi haurà una bibliografia més àmplia al començament del curs.

Ètica i sensibilitat**Matèria:** *Filosofia Política***Cicle:** *II***Tipus:** *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 2* *Pràctiques —* *Despatx 2***Departament:** *Filosofia Teorètica i Pràctica***Professorat:** *Norbert Bilbeny Garcia***Llengua:** *català***Grup:** *B1***Objectius**

Investigar les possibilitats dels hàbits, les creences i el judici morals en la transformació mediàtica dels sentits corporals i les formes de la sensibilitat.

Temari

1. Revolució cognitiva i canvi cultural
2. Substitució actual d'hàbits i creences
3. El paper de la sensibilitat en la filosofia moral
4. Tacte i mirada en la biologia i la cultura de la conducta humana
5. Elements cognitius i perceptius d'una ètica del mínim comú moral

Bibliografia bàsica

- BILBENY, N. *La revolución en la ética*. Anagrama.
 MERLEAU-PONTY, M. *Phénoménologie de la perception*. Gallimard.
 VELTESSEN, J. M. *Perception, empathy and judgement*. Pennsylvania State Press.

Sistema d'avaluació

Examen escrit i treball voluntari.

Assalts a la raó política IMatèria: *Filosofia Política*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r i 2n semestres*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *José M. Bermudo Ávila*Llengua: *castellà*Grup: *A1 i B1***Temari**

1. La raó pràctica en el projecte il·lustrat: què es la il·lustració?
2. la crítica romàntica: el programa de sistema més antic de l'idealisme
3. La sospita de la filosofia
 - 3.1 La ideologia alemanya: Marx
 - 3.2 Crepuscle dels ídols: Nietzsche
 - 3.3 El malestar en la cultura: Freud
4. Historicisme i misèria de l'historicisme: Dilthey, Weber i Popper
5. Senders perduts: Heidegger i Sartre
6. Dialèctica de la il·lustració: Horkheimer i Adorno

Bibliografia bàsica

- BAYNES, K., BOHMAN, J., MACCARTHY, T. (ed.) *After philosophy. End of Transformation?* Massachusetts: The MIT Press, 1987.
- BERNSTEIN, R. J. (ed.) *Habermas y la modernidad*. Madrid: Cátedra, 1988.
- COMETTI, J. P. (ed.) *Lire Rorty. Le pragmatisme et ses conséquences*. París: Ed. de L'eclat, 1982.

Sistema d'avaluació

Examen final.

El Romanticisme SocialMatèria: *Filosofia Política*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Josep M. Alsina Roca*Llengua: *castellà*Grup: *B1***Objectius**

S'estudiarà la influència decisiva que va tenir el romanticisme a la gènesi del pensament social contemporani. Es donarà una importància especial als autors francesos més representatius del romanticisme en la doble versió, tradicionalista i revolucionària, fent notar-hi afinitats i contrastos. També s'analitzaran les diverses influències polítiques que l'ambient romàntic va exercir en els corrents utòpics y en les doctrines nacionalistes del segle passat.

Temari

1. Corrents i tendències en el romanticisme social
2. L'evasió del present. Nostàlgia del passat i ànsia revolucionària
3. La religió del progrés
4. Romanticisme i utopia: els messianismes polítics
5. Els nacionalismes d'origen romàntic
6. El ressentiment romàntic
7. La religiositat romàntica: el cristianisme emotiu i alliberador

Bibliografia bàsica

- ABRAMS, M. H. *El Romanticismo: Tradición y revolución*. Madrid: Visor, 1992.
- ALSINA ROCA, J. M. *El Tradicionalismo filosófico en España. Su génesis en la generación romántica catalana*. Barcelona: PPU, 1985.
- BENICHOU, P. *El tiempo de los profetas. Doctrinas de la época romántica*. Mèxic: FCE, 1984.
- BRION, M. *La Alemania romántica I i II*. Barcelona: Barral, 1973.
- CANALS VIDAL, F. *Cristianismo y revolución. Los orígenes románticos del catalanismo de izquierdas* (2a ed.). Madrid: Speiro, 1986.
- GUSDORF, G. *Le Romanticisme. Le savoir romantique*. París: Payot, 1993.
- HERNANDEZ PACHECO, J. *La conciencia romántica*. Madrid: Tecnos, 1995.
- KHON, H. *Historia del nacionalismo*. Mèxic: FCE, 1949.
- PICARD, R. *El romanticismo social* (2a ed.). Mèxic: FCE, 1987.
- RICHARD, J. P. *El romanticismo en Francia*. Barcelona: Barral, 1975.
- SCHENK, H. G. *El espíritu de los románticos europeos*. Mèxic: FCE, 1987.

Sistema d'avaluació

Prova escrita.
Treball monogràfic.

Temes d'Història de la Ciència: Galileu i l'Església

Matèria: *Història de la Ciència* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Antonio Beltrán Mari*
Llengua: *castellà* **Grup:** *AI*

Temari

Aquest és el primer de dos cursos que es dedicaran al tema de Galileu i l'Església. En primer lloc, es tractaran breument els temes del copernicanisme i l'Església, i el desenvolupament de la contrareforma fins a Galileu. A continuació s'estudiaran els successius problemes de Galileu amb l'Església/Inquisició des de 1604 fins a 1633. Naturalment el procés de 1616, que acaba amb la condemna del copernicanisme, i el de 1633, en el qual fou condemnat Galileu, ocuparan el centre del nostre interès. Es dedicarà especial atenció al paper de personalitats com Bellarmino i Urbà VIII entre altres, i al dels ordres dominics i els jesuïtes, en els problemes de la condemna de Galileu. Les grans interpretacions dels cas Galileu seran objecte d'anàlisi crítica.

El segon any (*Temes d'Història de la ciència: El "cas Galileu" des 1633 fins avui*) s'estudiarà el "cas Galileu" des 1633 fins avui. Se centrarà especialment en la reinterpretació de les condemnes de 1616 i 1633... per part dels catòlics especialment, des la mort de Galileu. S'estudiaran les discussions, de 1820-1823, en el si de l'Església que acabaran amb la retirada de l'Índex de les obres copernicanes. Es dedicarà especial atenció al cas de la censura i manipulació de l'obra sobre Galileu de Pio Paschini, encarregada per la mateixa Església. Finalment, s'estudiarà l'operació anomenada "rehabilitació de Galileu", empresa pel papa Joan Pau II el 1979 i clausurada el 1992.

Bibliografia bàsica

D'ADDIO, M. *Il caso Galilei. Processo/Scienza/Verità*. Roma:Edizioni Studium, 1993.
 FANTOLI, A. *Galileo, per il copernicanesimo e per la chiesa*. 2a edició revisada i corregida. Specola Vaticana, Libreria Editrice Vaticana, 1997 (Studi Galileiani vol. 2). (A la biblioteca hi ha la versió anglesa).
 GALILEU, G.. *Diálogo sobre los dos máximos sistemas del mundo ptolemaico y copernicano*. (Introd., trad., i notes d'Antoni Beltrán). Madrid: Alianza, 1994.
 MORPURGO-TAGLIABUE, G. *I processi di Galileo e l'epistemologia*. Milà: Edizioni di Comunità, 1963. (reed. a Armando Ed. Roma, 1981).
 SANTILLANA, G. de. *The Crime of Galileo*. The Univ. of Chicago Press., 1955. (Midway Reprint, 1976). (a la biblioteca hi ha la versió italiana ampliada, de 1960).

Sistema d'avaluació

Examen final.

Temes d'Història de la Filosofia: Plató i els Poetes

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Antonio Alegre Gorri*
Llengua: *castellà* **Grup:** *BI*

Temari

Plató i els poetes. En llegir Plató tothom es pregunta: per què era enemic dels poetes?, per què tenia tanta por a la tragèdia, sobre la qual efectua nombroses crítiques? Les crítiques són de tipus: 1) crítica epistemològica, ja que Plató era enemic de la imitació, que és l'essència de la tragèdia; 2) crítica sociopolítica: Plató representava una societat elitista mentre que els tràgics eren els representants d'una cultura popular; i 3) crítica religiosa: la religió platònica, deutora del pitagorisme, és l'antítesi de l'antropomorfisme. En el curs es llegiran obligatòriament totes les tragèdies i es confrontaran amb les teories platòniques.

Bibliografia bàsica

1. Fonts
 PLATÓ. *Obras completas*, Madrid, Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].
 Totes les tragèdies d'Esquil, Sòfocles i Eurípides. Madrid, Gredos [Diversos volums i diverses dates de publicació].

2. Bibliografia secundària
 ALEGRE GORRI, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona, Anthropos, 1985.
 ----- *La sofística y Sócrates*. Barcelona, Montesinos, 1987.
 ----- *Historia de la Filosofía antigua*. Barcelona, Anthropos, 1988.
 ----- *Textos de Filosofía. Platón*. Barcelona, ICE de la UAB, 1983.
 KAUFMANN. *Tragedia y filosofía*. Barcelona, Seix Barral.
 LESKY. *Historia de la literatura griega*. Madrid, Gredos.
 NIETZSCHE. *El nacimiento de la tragedia*. Madrid, Alianza.
 RODRÍGUEZ ADRADOS, F. *Fiesta, comedia y tragedia*. Madrid, Alianza, 1983.
 DIVERSOS AUTORS. *Enciclopedia iberoamericana de filosofía: Historia de la filosofía antigua*. Madrid, Trotta, 1996.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació es donarà als alumnes al començament del curs.

Temes d'Història de la Filosofia: Plató i la Dialèctica

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Antonio Alegre Gorri*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Temari

Plató i la Dialèctica. Es pot confondre la filosofia grega partint d'un tríptic dinàmicament interrelacionat: filosofia-llenguatge-estructures que creen aquest llenguatge que va arribar a ser filosòfic. Per entendre el que significa un concepte filosòfic grec, hem de comprendre l'estructura reticular i dinàmica que el crea. La dialèctica com a diàleg aboca a la definició precisa dels conceptes, és a dir, a la creació de la filosofia, que va tenir lloc en i amb Plató. Al llarg del curs s'analitzaran amb detall els diàlegs platònics que van crear els primers conceptes filosòfics.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

Totes les tragèdies d'Èsquil, Sòfocles i Eurípides. Afortunadament totes estan traduïdes al castellà a Gredos, Madrid. N'hi ha moltes traduïdes al català a la Bernat Metge, de Barcelona. Són esplèndides les traduccions franceses de les Belles Lettres.

PLATÓ. *Obras completas*. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].
 ALEGRE GORRI, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
 ----- *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.
 ----- *Historia de la Filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.
 ----- *Textos de Filosofía. Platón*. Barcelona: ICE de la UAB, 1983.
 CORNFORD, F. M. *La teoría platónica del conocimiento*. Buenos Aires: Paidós, 1968.
 NUÑO MONTES, J. A. *La dialéctica platónica*. Caracas: Universidad Central de Venezuela, 1962.
 ROSS, D. *Plato's Theory of Ideas*. Oxford: Clarendon Press, 1973.
 DIVERSOS AUTORS. *Enciclopedia iberoamericana de filosofía: Historia de la filosofía antigua*. Madrid: Trotta, 1996.

Al començament del curs s'impartirà una bibliografia especialitzada.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació es farà saber als alumnes al principi del curs.

Temes d'Història de la Filosofia: Qüestions del Diàleg de Plató, I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Felipe Martínez Marzoa*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

Plantejar algunes qüestions generals referents a la manera com cal llegir els diàlegs de Plató.

Temari

- Les anomenades "formes literàries" i el naixement de la filosofia
- Què és un diàleg de Plató?

Bibliografia bàsica

Els diàlegs de Plató en qualsevol edició seriosa, per exemple: Les Belles Lettres (grec-francès), Loeb (grec-anglès).
 MARTÍNEZ MARZOA, F.. *Ser y diálogo. Leer a Platón*. Madrid: 1996.

Sistema d'avaluació

Prova final, a la que sols de comú acord entre estudiants i professor es podran afegir d'altres elements.

Temes d'Història de la Filosofia: Qüestions del Diàleg de Plató, II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Felipe Martínez Marzoa*
Llengua: *castellà* **Grup:** *AI*

Objectius

Desenvolupar en la lectura d'un diàleg determinat les qüestions plantejades en l'assignatura Qüestions del diàleg de Plató, I.

Temari

Lectura del diàleg *Cràtil*.

Bibliografia bàsica

La mateixa de Qüestions del diàleg de Plató, I, i amb especial atenció, com és obvi, al diàleg *Cràtil*.

Sistema d'avaluació

Prova final, a la qual només de comú acord entre estudiants i professor podran afegir-se altres elements.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Als que no hagin fet Qüestions del diàleg de Plató, I se'ls recomana que es posin en contacte amb el professor abans d'iniciar el semestre per tal d'obtenir indicacions específiques.

Temes d'Història de la Filosofia: La Pragmàtica de la Filosofia Medieval, I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Francesc Fortuny i Bonet*
Llengua: *català* **Grup:** *BI*

Temari

El concepte de *realitat* cal que sigui vist a la llum dels textos que la denoten, dins de l'àmbit del període històric on és ben patent aquesta realitat, i en relació amb el subjecte que li fa front en el mateix període històric. L'arrel de la *realitat* està en el subjecte epistemològic que la defineix i s'hi defineix ell mateix.

Si és així, la historiografia filosòfica ha de permetre, d'una part, fer palesa la vertadera pragmàtica de la filosofia en cada etapa històrica. De l'altra, el coneixement reflex de la pragmàtica de cada sistema filosòfic dins del període on va néixer permet d'adquirir a través de la historiografia filosòfica ajustada a certes condicions una autèntica memòria i experiència de dos mil cinc-cents anys de pensament occidental. I és aquesta "experiència" el que proporciona ara la dimensió de ciència social útil a la filosofia acadèmica.

Bibliografia bàsica

Sense que sigui obstacle a una bibliografia més ajustada, caldria introduir-se en la temàtica llegint:

MATHIEU, V. (ed.). *Questioni di storiografia filosofica. La storia de la filosofia attraverso i suoi interpreti* (3 vol.). Brescia: Editrice la Scuola, 1974-1975.
 DIVERSOS AUTORS. *Tentances principales de la recherche dans les sciences humaines. Partie I: Sciences sociales*. Paris-La Haya: Unesco-Mouton, 1970.
 DIVERSOS AUTORS. *Tentances principales de la recherche dans les sciences humaines. Partie II*. Paris-La Haya: Unesco, 1970. Trad. i publ. en quatre vol.: *Corrientes de la investigación en las ciencias sociales*. Madrid: Unesco-Tecnos, 1981. Són especialment importants el 2n (*Antropologia, Arqueologia, Història*) i el 4t (*Filosofia*, firmat per P. Ricoeur com a "editor").

Sistema d'avaluació

Treball a final de curs.

Temes d'Història de la Filosofia: La Pragmàtica de la Filosofia Medieval, II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Francesc Fortuny i Bonet*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Temari

El concepte de *realitat* cal que sigui vist a la llum dels textos que la denoten, dins de l'àmbit del període històric on és ben patent aquesta realitat, i en relació amb el subjecte que li fa front en el mateix període històric. L'arrel de la *realitat* està en el subjecte epistemològic que la defineix i s'hi defineix ell mateix.

Si és així, la historiografia filosòfica ha de permetre, d'una part, fer palesa la vertadera pragmàtica de la filosofia en cada etapa històrica. De l'altra, el coneixement reflex de la pragmàtica de cada sistema filosòfic dins del període on va néixer permet d'adquirir a través de la historiografia filosòfica ajustada a certes condicions una autèntica memòria i experiència de dos mil cinc-cents anys de pensament occidental. I és aquesta "experiència" el que proporciona ara la dimensió de ciència social útil a la filosofia acadèmica.

Bibliografia bàsica

Sense que sigui obstacle a una bibliografia més ajustada, caldria introduir-se en la temàtica llegint:

MATHIEU, V. (ed.). *Questioni di storiografia filosofica. La storia de la filosofia attraverso i suoi interpreti* (3 vol.). Brescia: Editrice la Scuola, 1974-1975.
 DIVERSOS AUTORS. *Tentances principales de la recherche dans les sciences humaines. Partie I: Sciences sociales*. París- la Haya: Unesco-Mouton, 1970.
 DIVERSOS AUTORS. *Tentances principales de la recherche dans les sciences humaines. Partie II*. París-La Haya: Unesco, 1970. Trad. i publ. en quatre vol.: *Corrientes de la investigación en las ciencias sociales*. Madrid: Unesco-Tecnos, 1981. Són especialment importants el 2n (*Antropologia, Arqueologia, Història*) i el 4t (*Filosofia*, firmat per P. Ricoeur com a "editor").

Sistema d'avaluació

Treball a final de curs.

Temes d'Història de la Filosofia: La Recepció de Copèrnic (1543-1584)

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel A. Granada Martínez*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

1. Aprofundir en el coneixement de la primera fase de la revolució cosmològica de la modernitat
2. Iniciar-se en la problemàtica de la investigació del camp esmentat

Temari

S'estudiaran les diverses interpretacions que l'obra de Copèrnic va rebre en la segona meitat del segle XVI, fins a 1584, data en la qual G. Bruno comença a publicar la seva versió del copernicanisme, que serà objecte d'estudi el segon quadrimestre. Atendrem la interpretació *instrumentalista* i *realista* de l'astronomia copernicana i als problemes a què havia de fer front: el *teològic* (compatibilitat amb l'escriptura) i el *físic*. Així mateix s'abordarà la incidència en el debat copernicà i en el debat cosmològic general de les novetats celestes dels anys setanta i vuitanta (*nova* de 1572 i cometes), atenent a la seva connexió teològica i religiosa.

Bibliografia bàsica

A més de les fonts i la bibliografia secundària, que s'indicaran al començament del curs, es recomana la lectura prèvia de:
 LERNER, M. *Le monde des sphères*. París: 1997, vol. 2.
 WESTMAN, R. S. *The Melanchton Circle... A Isis*, número 66, 1975, pàg. 165-193.
 GRANADA, M. A. *A Rivista di storia della filosofia*, número 51, 1966, pàg. 789-828.

Sistema d'avaluació

Examen final.

L'alumne podrà realitzar, previ acord i assessorament del professor, un treball personal, amb possibilitat d'exposició a classe.

Temes d'Història de la Filosofia: La Recepció i el Desenvolupament de Copèrnic en Giordano Bruno

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel A. Granada Martínez*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

Aprofundir en el coneixement de la filosofia del Renaixement i de la primera fase de la revolució cosmològica de la modernitat. Es pretén, a més, iniciar-se en la investigació de la problemàtica.

Temari

Tenint en compte les premisses esmentades en el curs del primer quadrimestre, s'estudiarà la recepció i la interpretació bruniana de Copèrnic i el seu desenvolupament de la cosmologia copernicana, atenent especialment a la formulació de l'univers infinit i homogeni amb el seu tret més característic: la concepció dels sistemes planetaris. Atendrem a la resposta bruniana, al doble problema (teològic i físic) de la cosmologia copernicana i a l'especificitat bruniana enfront a altres copernicans contemporanis (Digges, Maestlin, Rothmann). Serà objecte d'estudi també l'articulació del problema cosmològic amb els àmbits teològic i antropològic.

Bibliografia bàsica

BRUNO, G. *La cena de las cenizas*. Alianza Ed.
 ----- *Del infinito: el universo y los mundos* Alianza.
 ----- *De la causa, principio y uno*.
 Selecció de textos a *Bruno: Mundo, Magia y Memoria*. Madrid: 1998. (L'original es troba a *Bruno: Dialoghi italiani*).
 La bibliografia secundària s'indicarà en començar el curs.

Sistema d'avaluació

Examen final.
 L'alumne podrà realitzar, previ acord i assessorament del professor, un treball personal, amb possibilitat d'exposició a classe.

Temes d'Història de la Filosofia: Problemes Kantians

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Felipe Martínez Marzosa*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Objectius

Generar un discurs filosòfic a partir d'alguns motius presos de l'obra de Kant.

Temari

1. Certesa i experiència
2. Allò jurídic i allò ètic

Bibliografia bàsica

Les obres de Kant, en especial la *Crítica de la Razón pura* i la *Crítica de la Razón práctica*.

Sistema d'avaluació

Prova final, a la qual només de comú acord entre estudiants i professor es podran afegir altres elements.

Temes d'Història de la Filosofia: El Mètode de Descartes, les *Regulae*

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Salvi Turró Tomás*
Llengua: *català* **Grup:** *BI*

Objectius

Estudi del problema del "mètode" en Descartes, centrant-se especialment en la gènesi i els continguts del manuscrit de 1628 com a clau per a la comprensió dels interessos "metodològics" en les filosofies del XVII.

Temari

1. Precedents: *ars combinatoria*, *ars memorativa*, *arcana ars* i lògiques ramistes
2. El problema del mètode en Descartes: *Discours* i *Regulae*
3. Gènesi i escriptura de les *Regulae*
4. Les diverses claus de lectura de les *Regulae*
5. Anàlisi detallada del text i problemes interns
6. Mètode i *Regulae* en la tradició historiogràfica

Bibliografia bàsica

- BECK, L. J. *The method of Descartes: a study of the "Regulae"*. Oxford: Clarendon Press, 1952.
 CRAPULLI, G. *Mathesis universalis. Genesi di una idea nel XVI secolo*. Roma: Edizione dell'Ateneo, 1969.
 MARION, J. L. *Sur l'ontologie grise de Descartes*. París: J. Vrin, 1975.
 MARION, J. L.; AMOGATHE, J. R. *Index des Regulae ad directionem ingenii*. Roma: Edizione dell'Ateneo, 1976.
 ROBINET, A. *Aux Sources de l'esprit cartésien. L'axe La Ramée-Descartes*. París: J. Vrin, 1996.
 ROSSI, P. *Clavis Universalis. Arti della memoria e logica combinatoria da Lullo a Leibniz*. Bolònia: Il Mulino, 1983 (Trad. A. Mèxic: FCE, 1989).
 WEBER, J. P. *La constitution du texte des "Regulae"*. París: Sedes, 1964.

Sistema d'avaluació

Prova escrita al final del semestre segons l'estructura que es comunicarà a l'inici de curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És recomanable l'ús del francès com a llengua instrumental de lectura.

Temes d'Història de la Filosofia: Subjectivitat i Memòria

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Josefina Birulés Bertrán*
Llengua: *català* **Grup:** *AI*

Temari

1. L'immens palau de la memòria (Agustí d'Hipona)
2. Memòria i duració (Bergson)
3. Memòria, narració i identitat (Bachelard, Ricoeur)
4. Reflexions entorn de la memòria col·lectiva, el passat i la política

Bibliografia bàsica

- LE GOFF, J. *El orden de la memoria*. Barcelona: Paidós, 1991.
 KOSSELLECK, F. *Futuro pasado*. Barcelona: Paidós, 1993.
 RICOEUR, P. *Temps et récit*. París: Seuil, 1987.
 NORA, P. *Les lieux de mémoire*. París: Gallimard, 1997.
 HUTTON, P. H. *History as an Art of Memory*. Hanover: University Press of New England, New Hampshire, 1993.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Temes d'Història de la Filosofia: Individualisme i Responsabilitat

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Manuel Cruz Rodriguez*
Llengua: *castellà* **Grup:** *BI*

Objectius

Dibuirar l'estat de la qüestió d'un dels debats més importants i significatius de la nostra activitat filosòfica.

Temari

La reparició en el debat filosòfic actual del problema de la responsabilitat ve, sens dubte, associada a la deriva soferta per la qüestió de l'individualisme, sobretot a partir dels plantejaments que s'en van fer els anys vuitanta. En aquest curs es partirà de la pregunta per la responsabilitat per examinar en quina mesura constitueix una pregunta clau per accedir a la comprensió de l'obrar humà des d'una nova perspectiva.

Bibliografia bàsica

La bibliografia bàsica s'indicarà durant les primeres sessions del curs.

Sistema d'avaluació

Examen final (sistema no excloent).

Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Teorema de Completesa

Matèria: *Història i Filosofia de la Lògica* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Calixto Badesa Cortés*
Llengua: *castellà* **Grup:** *AI*

Objectius

Donar a l'alumnat un coneixement raonable dels resultats bàsics sobre la lògica de primer ordre.

Temari

El nucli central està constituït pels teoremes de completeness, de compacitat i de Löwenheim-Skolem per a la lògica de primer ordre i d'una introducció a la lògica de segon ordre. Ens ocuparem també de la relació entre la lògica formal i l'argumentació informal, de diverses maneres d'obtenir teories, del concepte de teoria axiomàtica i del d'extensió definicional d'una teoria.

Bibliografia bàsica

EBBINGHAUS; FLUMS; THOMAS. *Mathematical Logic*. Springer-Verlag.
 ENDERTON. *A mathematical introduction to logic*. Academic Press.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Paradoxes

Matèria: *Història i Filosofia de la Lògica* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Calixto Badesa Cortés*
Llengua: *castellà* **Grup:** *AI*

Objectius

Analitzar les paradoxes clàssiques de la filosofia i, en particular, de la lògica.
 També es pot enfocar el curs com una introducció a les tècniques d'anàlisi d'arguments.

Temari

1. Introducció
2. Paradoxes de Zenó
3. Paradoxa de la vaguetat
4. Dilema del presoner
5. Paradoxes de la confirmació
6. Paradoxa del mentider
7. Paradoxa de Russell
8. Altres paradoxes

Bibliografia bàsica

SAINSBURY, R. M. *Paradoxes*. Cambridge University Press, 1995. 2a ed.

Sistema d'avaluació

Exercicis i examen final.

Temes de Lògica: Teoria Bàsica de Conjunts

Matèria: *Lògica* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Joan Bagaria Pigrau*
Llengua: *català* **Grup:** *AI*

Objectius

Desenvolupar els temes bàsics per entendre la noció de conjunt infinit.

Temari

1. Ordres i tipus d'ordres
2. Els nombres naturals: principi d'inducció i teorema de recursió
3. Conjunts infinits
4. Conjunts numerables
5. Cardinalitat
6. Axioma d'elecció

Bibliografia bàsica

HABEACECK, K.; JECH, T. *Introduction to Set Theory*. Marcel Dekker, Inc., 1984.
 MOSCHOVAKIS, T. N. *Notes on set Theory*. Springer, 1994.
 VAUGHT, R. L. *Set Theory, an introduction*. Birkhäuser, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis periòdics.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

El seguiment del curs pressuposa els coneixements dels curs Lògica I.

Temes de Lògica: Teoria Axiomàtica de Conjunts

Matèria: Lògica Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Joan Bagaria Pigrau*
 Llengua: *català* Grup: AI

Objectius

Presentar la teoria de conjunts des d'una perspectiva axiomàtica i amb especial atenció a l'aritmètica ordinal i cardinal.

Temari

1. Axiomes de la teoria de conjunts
2. Nombres ordinals
3. Nombres cardinals
4. La jerarquia de Von Neumann
5. Models interns de la teoria de conjunts

Bibliografia bàsica

KUNEN, K. *Set Theory*. North Holland, 1980.
 MOSCHOVAKIS, T. N. *Notes on set Theory*. Springer, 1994.
 VAUGHT, R. L. *Set Theory, an introduction*. Birkhäuser, 1985.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Per seguir aquest curs, cal haver fet abans el curs Computabilitat i Decidibilitat.

Temes de Lògica: Lògica modal

Matèria: Lògica Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Ramon Jansana Ferrer*
 Llengua: *català* Grup: BI

Objectius

Introduir l'estudiant en el problema actual de la lògica modal.

Temari

1. Introducció
2. Lògiques modals
3. Semàntica per a la lògica modal
4. Teoremes de completesa
5. Reductibilitat

Bibliografia bàsica

HUGHES, G. E.; CRESWELL, M. J. *A New Introduction to Modal logic*. New York: Roudedge, 1966.
 JANSANA, R. *Una introducció a la lògica modal*. Madrid: Tecnos, 1990

Sistema d'avaluació

Exercicis setmanals i examen final.

Temes de Lògica: Què Són els Nombres?

Matèria: Lògica Cicle: II
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
 Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
 Professorat: Ignasi Jané Palau
 Llengua: català Grup: AI

Objectius

1. Caracteritzar els diversos sistemes de nombres: naturals, enters, racionals, reals i complexos, discutint les raons de la seva introducció.
2. Introduir els estudiants a la filosofia de la matemàtica amb l'anàlisi de problemes concrets.

Temari

1. L'ordre dels nombres naturals
2. Recursió. Les operacions aritmètiques
3. Són objectes, els nombres naturals?
4. L'anell dels nombres enters
5. El cos dels nombres racionals
6. Necessitat de nombres irracionals
7. El continu lineal
8. Construcció dels nombres reals
9. L'emergència de l'infinit actual en matemàtiques
10. Els nombres complexos

Bibliografia bàsica

ENDERTON, H. B. *Elements of set theory*. Academic Press, 1970.
 BENACERRAF, P.- PUTNAM, H. *Philosophy of mathematics, selected readings*. 2a ed. Cambridge University Press, 1893, 1988.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Se suposa un coneixement mínim de teoria de conjunts, equivalent al contingut del curs de Lògica I.

Teologia Natural: Existència de Déu

Matèria: *Metafísica* Cicle: II
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Ignasi Guiu Andreu*
 Llengua: castellà Grup: AI

Objectius

L'objectiu del curs és conèixer alguns dels esforços més rellevants de la història de la filosofia i apropar-se racionalment al misteri de Déu.

Temari

1. El bé i el demiürg. Plató
2. Motor immòbil i providència en Aristòtil
3. L'ascens agustinianà de l'ànima a Déu
4. Déu i el ser. Sant Tomàs
5. Leibniz i el problema de la contingència
6. El Déu de Kant

Bibliografia bàsica

FORMENT, E. *El problema de Dios en la metafísica*. 2a ed. Barcelona: 1988.
 GILSON, E. *Dios y la filosofía*. Buenos Aires: 1945.
 GONZÁLEZ, A. L. *Teología natural*. Pamplona: 1985.

Sistema d'avaluació

Examen quadrimestral.

Teologia Natural: Naturalesa de Déu

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Eudald Forment Giral*
Llengua: *castellà* **Grup:** *AI*

Objectius

Tractament sistemàtic de les solucions sobre els problemes de la naturalesa de Déu.

Temari

1. Definició metafísica de Déu
2. El nom propi de Déu
3. La vida divina
4. El coneixement diví. L'exemplarisme
5. La voluntat divina
6. La potència creadora
7. Déu i el món
8. Déu i l'home
9. Déu i el mal
10. Déu i la llibertat de l'home

Bibliografia bàsica

CANALS, F. *Historia de la filosofia medieval*. 4a ed. Barcelona: Herder, 1993.
 FORMENT, E. *El problema de Dios en la metafísica*. 2a. ed. Barcelona: PPU, 1988.
 -----, *San Anselmo*. Ediciones del Orto, 1995.
 GARCÍA LÓPEZ. *El conocimiento filosófico de Dios*. Pamplona: Eunsa, 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final sobre el temari desenvolupat. Un treball de curs opcional d'un text que l'alumne hagi estudiat durant el curs.

Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, I

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Manuel García de la Mora*
Llengua: *castellà* **Grup:** *AI*

Temari

1. Fenomenologia de la religió
2. La religió com a experiència
3. Mètodes i filosofia de la religió
4. Teologia natural, teologia fonamental i filosofia de la religió

Bibliografia bàsica

BERGSON, H. *Las dos fuentes de la moral y la religión*.
 OTTO, RUDOLF. *Lo santo*. (Diverses edicions en castellà).
 ZUBIRI, X. *El problema de Dios en la historia de la Religión*.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, II

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Manuel García de la Mora*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Temari

1. Orientacions sobre les principals filosofies de la religió
2. Allò sagrat, allò profà i la secularització
3. Filosofia del llenguatge i filosofia de la religió
4. Religió, ciència i filosofia

Bibliografia bàsica

BERGSON, H. *Las dos fuentes de la moral y la religión.*
 OTTO, RUDOLF. *Lo santo.* (Diverses edicions en castellà).
 ZUBIRI, X. *El problema de Dios en la historia de la Religión.*

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Teoria de la Racionalitat: Raó i metafísica en Kant

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Luis Arce Carrascoso*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

Delimitació del concepte kantian de raó i racionalitat.

Temari**Raó i metafísica en Kant:**

1. Introducció general del concepte de "raó".
2. El plantejament crític kantian: pensar i conèixer. Enteniment i raó.
3. La concepció kantiana del subjecte i el problema de l'objectivitat.
4. Funcions i interessos de la raó.
5. El paper de les idees.
6. *Ordo rationalis* i sistema.

Bibliografia bàsica

KANT, E. *Crítica de la razón pura.*
 Prolegómenos a toda metafísica del porvenir.
 HEIDEGGER, M. *Kant y el problema de la metafísica.* Mèxic: FCE, 1973.
 La pregunta por la cosa.
 PHILONENKO. *L'oeuvre de Kant.* París: J. Vrin, 1969.

Sistema d'avaluació

Examen.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

El curs incidirà molt especialment en l'anàlisi dels textos fonamentals.

Crítica del Coneixement: Temes Platònics i Cartesians

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Jordi Sales i Codrech*
Llengua: *català* **Grup:** *B1*

Temari

Definició, autoconeixement i mètode.

La teoria de la descripció com a fil conductor de la lectura de Plató i de la crítica aristotèlica al platonisme. La situació de l'evidència entre mètode, ciència i filosofia primera en el cartesianisme.

El treball de curs consistirà principalment en una lectura comentada a classe del *Càrmides* i del *Discurs del Mètode*.

Bibliografia bàsica

FRIEDLANDER, P. *Platón. Verdad del ser y realidad de la vida*. Madrid: Tecnos, 1989.
GARIN, E. *Descartes*. Barcelona: Crítica, 1989.
GUTHRIE, W. K. C., *Historia de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1990, vol. IV i V.
SALES, J. *Coneixement i situació*. Barcelona: PPU, 1990.
SHEA, W. R. *La magia de los números y el movimiento*. Madrid: Alianza Univ., 1993.

Sistema d'avaluació

Quatre comentaris de text i una breu memòria de cinc planes sobre el conjunt del curs.

Crítica del Coneixement: Temes Kantians i Fenomenològics

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Jordi Sales i Codrech*
Llengua: *català* **Grup:** *B1*

Temari

La situació teòrica de Kant, Husserl i Heidegger.

Crítica, fenomenologia i psicologia cognitiva -la noció de representació i els seus problemes.

El treball de curs consistirà principalment en una lectura comentada de la *Metodologia transcendental* (segona part de la *KrV*), *La filosofia com a ciència estricta* i la *Carta sobre l'humanisme*.

Bibliografia bàsica

BECH, J. M. *La recerca del sentit i l'experiència del temps*. Barcelona: Anthropos, 1992.
ESQUIROL, J. M. *Responsabilitat i Món de la vida*. Barcelona: Anthropos, 1992.
SALES, J. *Coneixement i Situació*. Barcelona: PPU, 1990.

Sistema d'avaluació

Quatre comentaris de text i una breu memòria de cinc planes sobre el conjunt del curs.

Introducció al Grec Clàssic I

Tipus: *lliure elecció* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*

Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx —*

Departament: *Filologia Grega*

Professorat: *Montserrat Jufresa Muñoz*

Llengua: *català*

Grup: *A1*

Objectius

L'adquisició de coneixements gramaticals bàsics de llengua grega que permetin la lectura de textos senzills.

Temari

- Declinacions de substantius, adjectius i pronoms
- Morfologia verbal

Bibliografia bàsica

BERENGUER AMENÓS, J. *Gramàtica Griega*. Barcelona: Ed. Bosch, 1973.

BERENGUER AMENÓS, J. *Hélide: ejercicios de griego I- Morfología*. Barcelona: Ed. Bosch, 1973.

Sistema d'avaluació

Un examen final de traducció i gramàtica.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

No es necessita tenir coneixements previs de grec per cursar l'assignatura.
És molt recomanable l'assistència a classe.

Introducció al Grec Clàssic II

Tipus: *lliure elecció* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*

Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx —*

Departament: *Filologia Grega*

Professorat: *Montserrat Jufresa Muñoz*

Llengua: *català*

Grup: *A1*

Objectius

L'adquisició de coneixements gramaticals bàsics de llengua grega que permetin la lectura de textos senzills.

Es llegiran també alguns textos dels presocràtics.

Temari

- Paradigma verbal complet del verb grec.
- Nocions sintàctiques elementals.

Bibliografia bàsica

BERENGUER AMENÓS, J. *Gramàtica Griega*. Barcelona: Ed. Bosch, 1973.

BERENGUER AMENÓS, J. *Hélide: ejercicios de griego I- Morfología*. Barcelona: Ed. Bosch, 1973.

Sistema d'avaluació

Un examen final de traducció i gramàtica.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Per cursar l'assignatura, és recomanable haver fet Introducció al Grec Clàssic I o tenir coneixements bàsics del grec.

És molt recomanable l'assistència a classe.

Aristòtil: Una Filosofia de l'Acció

Tipus: lliure elecció **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx —
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura.
Professorat: Miguel Candel Sanmartín
Llengua: castellà **Grup:** A1

Objectius

Enfront de la tradicional interpretació de la filosofia aristotèlica com un essencialisme fixista (que sens dubte té una base real, però que no pot de cap manera reduir-s'hi), el curs té com a objectiu mostrar que les nocions d'acte i acció són aquelles sobre les quals pivota tota la visió del món que Aristòtil ens ha llegat en els seus escrits, tant en aquells anomenats per ell mateix *teòrics* com en els *pràctics*.

Temari

1. La naturalesa, principi de moviment i repòs
2. El ser com a acte: superació de l'antitesi moviment-repòs
3. Existir és obrar: la praxi humana
4. La felicitat com a fi del ser humà: la seva naturalesa activa
5. L'hàbit virtuós com a segona naturalesa adquirida: es tanca el cercle actuar-ser
6. La deliberació i la decisió voluntàries: l'estratègia de la *phrónesis*
7. Les passions: enemigues o aliades?
8. El plaer com a índex de l'acció virtuosa
9. La *philia* com acte suprem del jo que s'autorealitza a través de l'altre

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Física* (llibres II, V, VII, VIII); *Metafísica* (llibre XII); *Ètica Nicomàquea*.
 AUBENQUE, P. *La prudence chez Aristote*. París: PUF, 1993, 2a ed.
 CHARLES, D. *Aristotle's Philosophy of Action*. Londres: Duckworth, 1984.
 CRUZ, M. (coord.). *Acción humana*. Barcelona: Ariel, 1997, cap. 1, seccions 1-2, cap. 4, secció 11.
 DOMÈNECH, A. *De la ètica a la política*. Cap. II, seccions I-IV.
 GAUTHIER, R.-A. *La morale d'Aristote*. París: PUF, 1973.
 GUARIGLIA, O. *Ètica y política según Aristóteles*. Buenos Aires: CEALSA, 1992.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Obert a les facultats de Filosofia, Filologia, Psicologia, Pedagogia, Ciències Socials i Medicina.

Heidegger: Existència, "Cura" i Temporalitat a *Ésser i Temps*

Tipus: lliure elecció **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques — Despatx —
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura.
Professorat: Francesc Pereña Blasi
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

A partir d'una anàlisi dels conceptes bàsics de la part final de la primera secció (capítols 5è i 6è), es tracta d'abordar la problemàtica de la temporalitat que es desenvolupa en la segona secció.

Temari

1. Els existenciaris fonamentals i els seus modes impropis
2. La "cura" com a "ésser del *Dasein*"
3. Els problemes de la realitat i la veritat
4. La mort i la "resolució"
5. La temporalitat com a "sentit ontològic de la cura"
6. Temporalitat, quotidianitat, historicitat
7. La temporalitat i el "concepte vulgar" del temps

Bibliografia bàsica

HEIDEGGER, M. *Sein und Zeit*. Frankfurt: M. Klostermann, 1977 (*Gesamtausgabe*, vol. 2).
 (Trad. castellana: *El ser y el tiempo*. Mèxic: FCE).

Sistema d'avaluació

Es decidirà a principi de curs

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Un coneixement mínim de la introducció i els quatre primers capítols de la primera secció es dona per suposat.

The temporality of thought: Gadamer's Hermeneutics and the virtues of philosophyTipus: *lliure elecció* Crèdits: 2 Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques — Pràctiques — Despatx —*Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència.*Professorat: *Bjorn T. Ramberg (Universitat d'Oslo)*Llengua: *anglès*Grup: **A1****Objectius**

El curs es centra en la noció de "Wirkungsgeschichtliches Bewusstsein" ("consciència històrica efectual") de Gadamer a *Verdad y método*.

Temari

"Wirkungsgeschichtliches Bewusstsein" és una noció central en l'obra de Hans-Georg Gadamer *Verdad y método*. En aquest seminari s'estudiarà què és la "consciència històrica efectual". En particular, s'examinarà quin tipus de validesa pot atribuir-se al nostre pensament si acceptem la tesi de Gadamer segons la qual tot pensament depèn de les contingències de la tradició històrica.

Bibliografia bàsica

GADAMER, H.-G. *Verdad y método*. 2a edició revisada.

Sistema d'avaluació

Examen final

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

El curs s'impartirà concentrat en dues setmanes (19-4 al 30-4 de 1999), durant l'estada del prof. Ramberg, en període sabàtic, a la Univ. de Barcelona. El curs s'impartirà en llengua anglesa (encara que el prof. Ramberg coneix el castellà). Ulterior informació sobre el seminari pot ser demanada al prof. Cirera o al prof. García-Carpintero.

Normes i Valors, Cognitives i ÈtiquesTipus: *lliure elecció* Crèdits: 2 Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques — Pràctiques — Despatx —*Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència.*Professorat: *Kevin Mulligan (catedràtic de la Univ. de Ginebra)*Llengua: *castellà*Grup: **A1****Objectius**

Presentar els problemes fonamentals que plantegen les proposicions avaluatives i normatives.

Temari

El curs mostrarà com moltes opcions teòriques en el camp de les normes i els valors depenen de la posició que s'adopti en filosofia de la ment a propòsit de les intencions, les emocions i els motius per a l'acció. La seva part més específica es concentra en les normes i els valors cognitius: la creença té una dimensió normativa? És *justificació* (deductiva o no deductiva) un concepte normatiu? Quin dels dos conceptes és més bàsic, el de *seguir una regla* o el de *violar una regla*?

Bibliografia bàsica

MACKIE, J. *Ethics: Inventing Right and Wrong*. Penguin.

POLLOCK, J. *Contemporary Theories of Knowledge*. Hutchinson, 1985.

KUSCH, M. *Psychologism*. Oxford: 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Aquest curs s'impartirà durant l'estada, en període sabàtic, del prof. Mulligan a la Univ. de Barcelona, entre l'abril i el maig de 1999. El curs s'impartirà en castellà. Ulterior informació sobre el curs pot demanar-se tant al prof. Cirera com al prof. García-Carpintero.